

Djepi i Ëngjëjve

Organizata për Mbështjetjen
e Fëmijëve të Braktisur të Shqipërisë

Ku Shkuan Fëmijët

Një studim shqyrtues 20 vjecar që gjurmon vendndodhjen e
foshnjave të braktisura të Shqipërisë: 1995 - 2015

Dhjetor 2016

Financuar nga:

Qeveria e Australisë

Departamenti i Punëve të Jashtme dhe të Tregëtisë

Pasqyra e Lëndës

7 Parathënie

- 8 Ku shkuan fëmijët: 1995-2015 Vështrim i Përgjithshëm i Studimit
- 10 Studimi: Metodologjia e Mbledhjes së të Dhënave
- 11 Metodologjia

12 Pjesa e Parë:

- 12 Lindja + Qëndrimi në Spital
- 13 Pranimet sipas Vitit të Lindjes
- 13 Krahastuar me Lindjet e Gjalla në Shqipëri
- 14 Gjinia: Seksi i foshnjave të pranuar nga OSAAB
- 14 Pranimet në OSAAB sipas Vitit të Lindjes dhe Gjinisë
- 15 Pranimet në OSAAB sipas Muajit të Lindjes
- 15 Identiteti i Nënës Biologjike
- 16 Arsyet e Braktisjes/Lënies së foshnjës
- 18 Foshnja të Gjetura në Rrugë sipas Viteve
- 18 Foshnja të braktisura/lënia për shkak të aftësive të kufizuara
- 19 Përqindja e Miratimeve për Birësim sipas Viteve
- 19 Mesatarja e Ditëve të Pritjes për Ribashkim me Familjen
- 20 Arsyet e braktisjes/lënies fillestare nga nëna/familja biologjike e cila më pas u bashkua me foshnjën gjatë qëndrimit në spital
- 21 Mesatarja e ditëve që foshnjët kanë qëndruar në Infermierinë “Djepi i Engjëjve” përpara se të transferoheshin në një Institucion Rezidencial

23 Pjesa e Dytë:

- 23 Transferimi i Foshnjave në Institucione Rezidenciale
- 24 Shpërndarja në Institucione Rezidenciale me Përqindje
- 24 Kontakti me Familjen Biologjike gjatë Qëndrimit në Institucionin Rezidencial
- 25 Numri i Fëmijëve që janë Ri-bashkuar në Institucionin Rezidencial
- 25 Numri i Fëmijëve që janë Ri-bashkuar me familjen biologjike nga institucioni: Arsyet e braktisjes/lënies fillestare
- 26 Numri i përgjithshëm i foshnjave që janë ribashkuar me nënat biologjike në spital dhe/ose në institucionin rezidencial
- 28 Tiranë “Hannah and Rozafa”: Numri i Ditëve nga mbërritja në institucion - tek paraqitja e dokumentave në Gjykatë për të lëshuar “Deklaratën e Braktisjes”
- 29 Tiranë “Hannah and Rozafa”: Numri i Ditëve nga Dorëzimi i Dokumentave në Gjykatë deri në Lëshimin e “Deklaratës së Braktisjes” nga Gjykata
- 31 Numri i fëmijëve të vendosur në listën e birësimeve
- 31 Afatet Kohore në Institucion: Numri Mesatar i Ditëve nga Lëshimi i “Deklaratës së Braktisjes” nga Gjykata - deri tek Miratimi i Birësimit dhe largimit të fëmijës nga institucioni
- 33 Mosha Mesatare e Birësimit
- 33 Kombësia e Prindërve Birësues
- 34 Afatet kohore të procesit të kalimit të foshnjave të OSAAB në sistemin e Gjykatës së Tiranës: Bazuar në Statistikat nga Institucioni Rezidencial “Hannah and Rozafa” në Tiranë për Vitin 2015
- 36 Numri i vdekjeve të fëmijëve gjatë qëndrimit në Institucionin Rezidencial
- 36 Numri i “të maturuarve” të OSAAB që qëndrojnë në Institucione Rezidenciale
- 37 Ecuria e OSAAB 1995-2015
- 38 Kodi Shqiptar i Familjes: Neni 250
- 39 Rekomandime

Parathënie

Organizata për Mbështetjen e Fëmijëve të Braktisur të Shqipërisë (Organization for the Support of Albania's Abandoned Babies) (OSAAB) është një organizatë e Sh.B.A 501(c)(3) si dhe një organizatë e regjistruar në Shqipëri si organizatë jo-qeveritare (OJQ) e cila është krijuar në vitin 1996 me misionin për t'u siguruar kujdesje foshnjave të braktisura në Shqipëri, si edhe të ofrojë trajnime të edukimit mjekësor për personelin mjekësor, nënat e reja dhe gratë shtatzëna.

Programi e zhvillon veprimtarinë në bashkëpunim dhe bashkarisht me Spitalin Universitar Obstetrik Gjinekologjik "Mbretëresha Geraldinë", në Tiranë, Shqipëri me synim ndërgjegjësimin e grave me shtatzani të padëshiruara mbi strehën e sigurtë që mund të gjejnë në këtë spital.

Që nga viti 1996, kur ka filluar ky program, dhe deri në Dhjetor 2016, mbi 700 foshnja kanë marrë kujdesje të përkushtuar nga OSAAB ndërsa janë në spitalin e maternitetit.

As OSAAB-i dhe as materniteti nuk janë të përfshirë në birësimin e foshnjave por thjesht sigurojnë që foshnjat të kenë dashurinë, kujdesjen dhe vëmendjen mjekësore të nevojshme për bebet e porsalindura gjatë kohës që janë në maternitet.

Mesatarisht bebet qëndrojnë në infermierinë e foshnjave "Djepi i Engjëjve" në maternitet gjatë 2-3 muajve të parë të jetës përpara se të dërgohen në një institucion/jetimore rezidenciale ku presin të birësohen apo të ribashkohen me familjen e tyre biologjike. Programi ofron përkujdesje për 25 – 45 foshnja në vit.

Në vitin 2016, OSAAB-i feston 20 vjetorin e përkujdesjes për foshnjat e braktisura të Shqipërisë. Në këtë përvjetor historik, OSAAB-i zhvilloi këtë studim shqyrtues për të gjurmuar statistikisht situatën ku ndodhen bebet për të cilat janë kujdesur OSAAB-i dhe Spitali Universitar "Mbretëresha Geraldinë" gjatë këtyre 20 viteve në programin "Djepi i Engjëjve".

Shpresojmë që ky studim do të përdoret si mjet për të mbrojtur të drejtat e fëmijëve sipas Konventës së Hagës. Procesi nëpër të cilin kalojnë fëmijët në sistemin shtetëror kërkon ndryshime, në mënyrë që ata të mos jenë të detyruar të kalojnë një kohë të tepërt në institucionet/jetimore rezidenciale përpara se të birësohen apo të ribashkohen me familjet e tyre biologjike.

Ju falenderojmë për interesimin tuaj në programin tonë dhe për kohën që i kushtoni këtij Studimi.

Claudia Janiszewski
President/Themelues

OSAAB – Programi "Djepi i Engjëjve"
Spitali Universitar Obstetrik Gjinekologjik "Mbretëresha Geraldinë"
Tirana, Shqipëri
www.osaab.org
Dhjetor 2016

Ku Shkuan Fëmijët: 1995-2015

Vështrim i Përgjithshëm i Studimit

Ky studim gjurmoi çdo fëmijë nëpërmjet sistemit pasi ata u larguan nga OSAAB.

Projekti filloi në 14 Mars 2016 me mbledhjen e të dhënave për të zhvilluar një Studim Shqyrtues duke gjurmuar vendndodhjen e rreth 700 bebeve që kanë kaluar nëpërmjet programit të OSAAB gjatë këtyre 20 viteve.

Miratimi për shqyrtimin e të dhënave u autorizua në Dhjetor 2015 nga Komiteti Shqiptar për Mbrojtjen e të Dhënave dhe Ministria e Mirëqenies Sociale dhe Rinisë.

Mbledhja e të dhënave u zhvillua nga Marsi deri në Maj të 2016-s në 15 institucione rezidenciale në të gjithë Shqipërinë.

I jemi mirënjohës Komitetit Shqiptar për Mbrojtjen e të Dhënave dhe Ministrisë së Mirëqenies Sociale dhe Rinisë, Shërbimit Social Shtetëror, për mbështetjen që na kanë dhënë për zhvillimin e këtij Studimi.

Financimi për zhvillimin e këtij Studimi u siguria nga Ambasada Australiane në Romë, Itali nëpërmjet Programit Australian të Ndihmës për Zhvillim (DAP).

As OSAAB dhe as materniteti nuk janë të përfshirë në birësimin e foshnjave por thjeshtë sigurojnë që foshnjat të kenë dashurinë, kujdesjen dhe vëmendjen mjeksore të nevojshme për bebet e porsalindura gjatë kohës që janë në maternitet.

Studimi: Metodologjia e Mbledhjes të së Dhënave

Metodologjia

- Fëmijët e gjurmuar sipas viteve të lindjes: 1995-2015.
- 677 foshnja të braktisura apo të lëna në Spitalin “Mbretëresha Geraldinë” gjatë kësaj periudhe.
- 15 institucione rezidenciale janë vizituar për të mbledhur të dhënat.
- Mbledhja e të dhënave - Puna në terren: 15 Mars – 30 Maj 2016.
- Punonjësja sociale e spitalit dhe Presidentja e OSAAB punuan drejtpërdrejt me secilin drejtues dhe punonjës social të institucioneve për të shqyrtuar dhe grumbulluar informacion nga dosjet e arkivuara.
- Dosja e çdo fëmije u shqyrtua individualisht për të mbledhur të dhënat e nevojshme nga dokumentat origjinale.

Të dhënat e mbledhura për çdo fëmijë

• Gjatë qëndrimit në spital

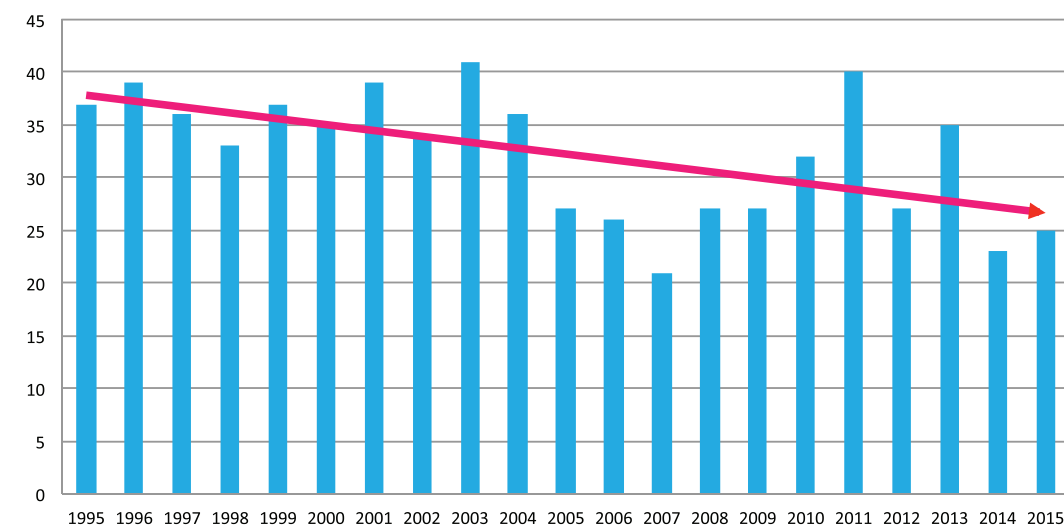
- Data e lindjes
- Gjinia
- Arsyeja e braktisjes/lënies nga nëna që e lindi
- Njohja e identitetit të nënës biologjike
- Numri i ditëve që fëmija qëndroi në spital në infermierinë “Djepi i Engjëjve” përpara transferimit në një institucion rezidencial, ribashkimit me nënën/familjen biologjike apo tjetër.
- Emri i institucionit rezidencial ku u transferua fëmija.
- Nëna biologjike nënshkroi një deklaratë “Miratimi për Birësim” që mundëson birësimin e fëmijës.

• Historiku Gjatë Qëndrimit në Institucionin Rezidencial

- Nëna/familja biologjike kontakton fëmijën gjatë qëndrimit në institucion
- Data e ribashkimit të fëmijës me nënën/familjen biologjike
- Kur nuk ka patur kontakt nga nëna/familja biologjike: Data kur institucioni dorëzoi dokumentacionin në gjykatë për të kërkuar “Deklaratë Braktisje” që fëmijës t’i mundësohet birësimi.
- Data kur gjykata lëshoi “Deklaratën e Braktisjes” që lejon birësimin e fëmijës.
- Data kur gjykata mori vendim për birësimin e fëmijës.
- Kombësia e prindërve birësues
- Fëmijët e mbetur në institucion - arsyeja
- Data e transferimit të fëmijës në një institucion tjetër
- Data kur fëmija mbushi moshën për të dalë nga sistemi
- Data e vdekjes së fëmijës

Pjesa e Parë: Lindja + Qëndrimi në Spital

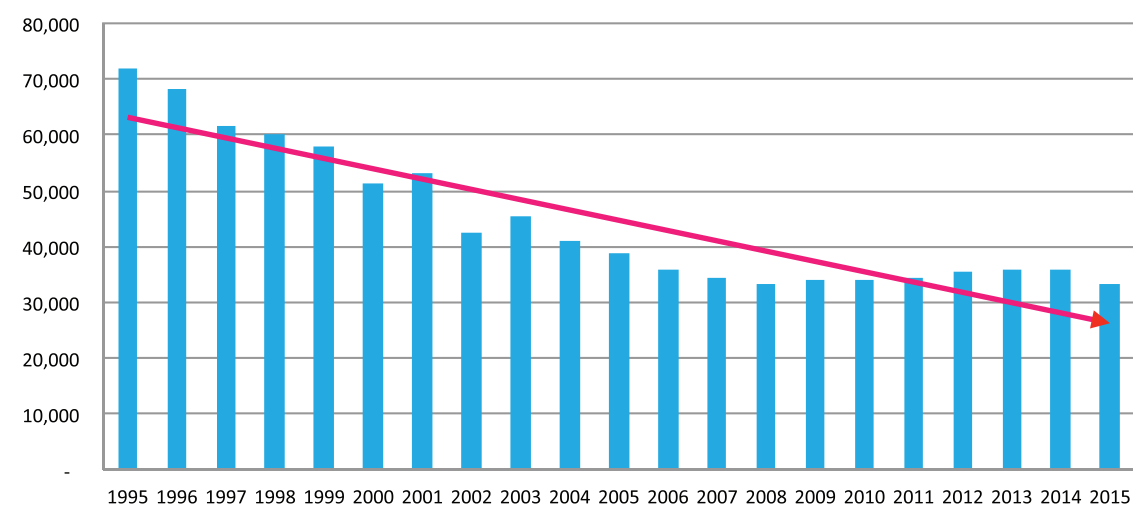
Pranimet Sipas Viteve të Lindjes:

677 foshnja kanë qënë nën kujdesin e programit nga 1/1/1995 – 31/12/2015
21-41 ka qënë numri i foshnjave për të cilat është kujdesur OSAAB gjatë qëndrimit të tyre në spital.

Të dhënat u mbledhën për periudhën 1995–2015 dhe tregojnë një rënie të foshnjave të braktisura apo të lëna për secilin vit. Numri më i lartë i foshnjave të braktisura/lëna gjatë kësaj periudhe ka qënë 41 foshnja të lindura në vitin 2003, dhe numri më i ulët ka qënë 21 foshnja të lindura në vitin 2007.

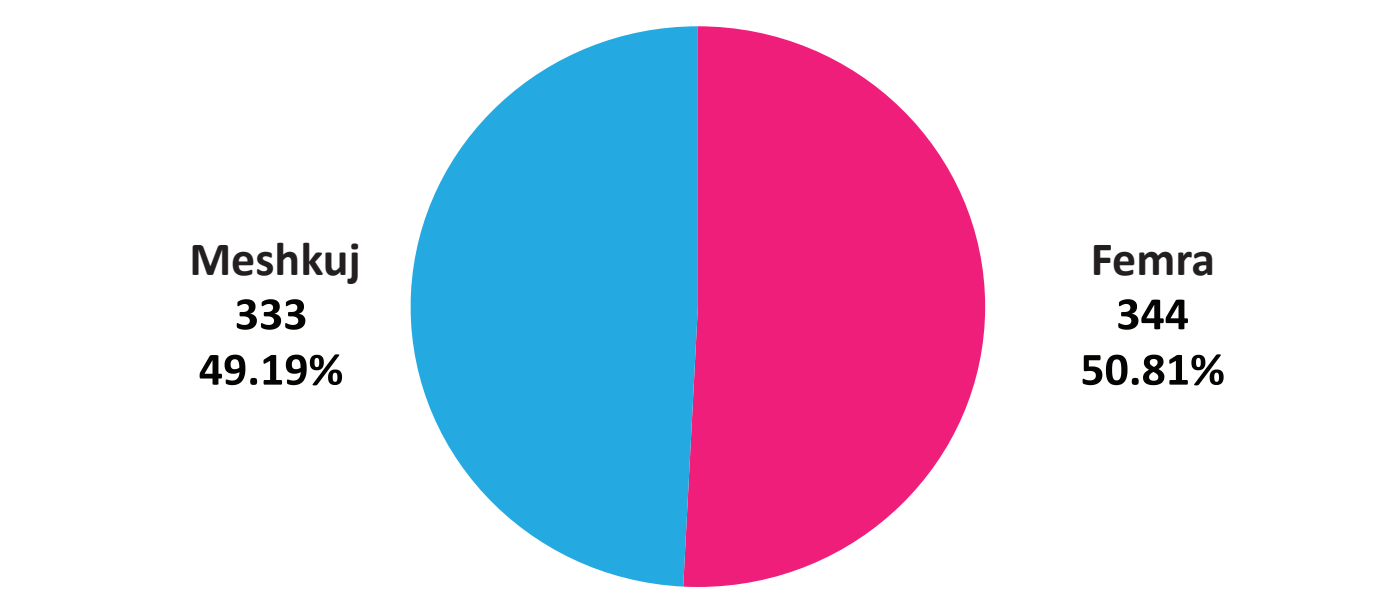
Krahasuar me Lindjet e Gjalla në Shqipëri:

Në kontrast, lindjet e gjalla në Shqipëri kanë rënë me 50% në 20 vitet e fundit. Është e paqartë nëse numri i ulët i bebeve të braktisura është drejtpërdrejt i lidhur me rënien e lindjeve të gjalla të cilat mund të jenë rrjedhojë e rritjes së ndërgjegjësimit dhe mundësisë për kontraceptivë.

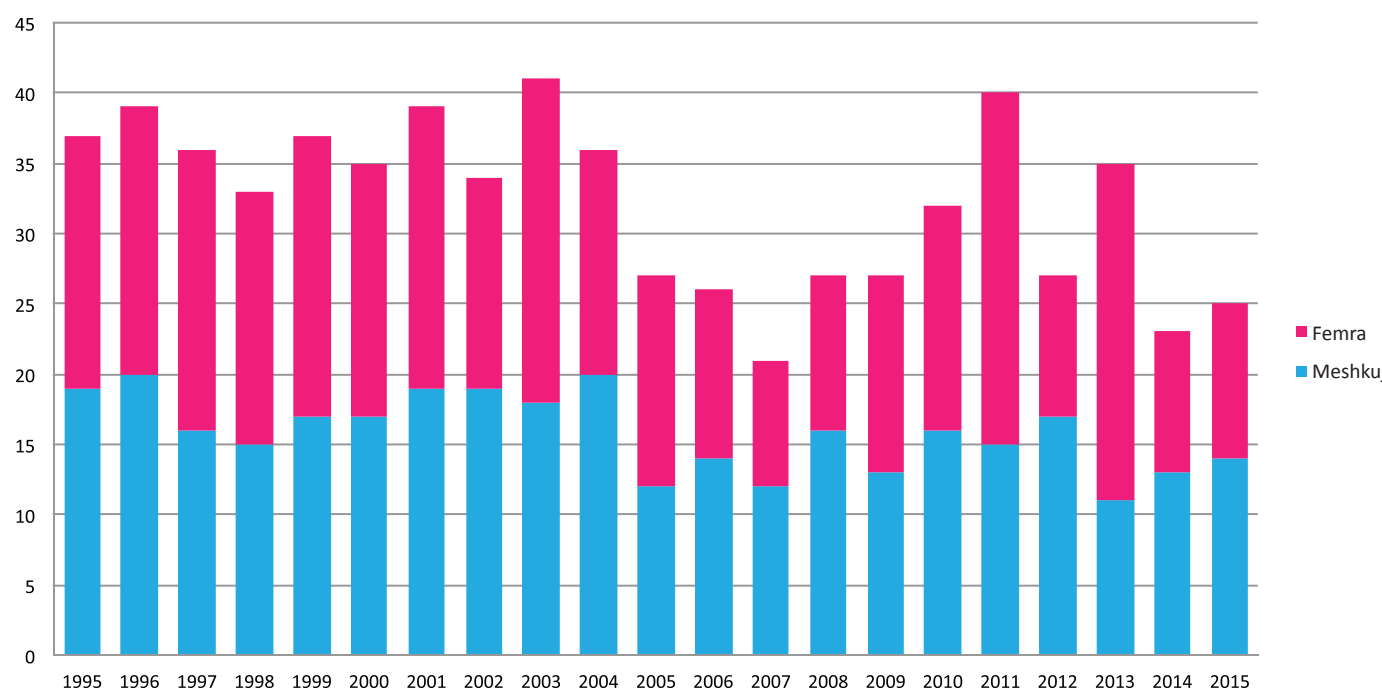
Të dhënat mbi lindjet e gjalla nga INSTAT <http://www.instat.gov.al/en/themes/population.aspx?tab=tabs-5> and http://www.instat.gov.al/media/322941/press_release_population_of_albania_1_january_2016.pdf

Gjinia: Seksi i foshnjave të pranuara nga OSAAB

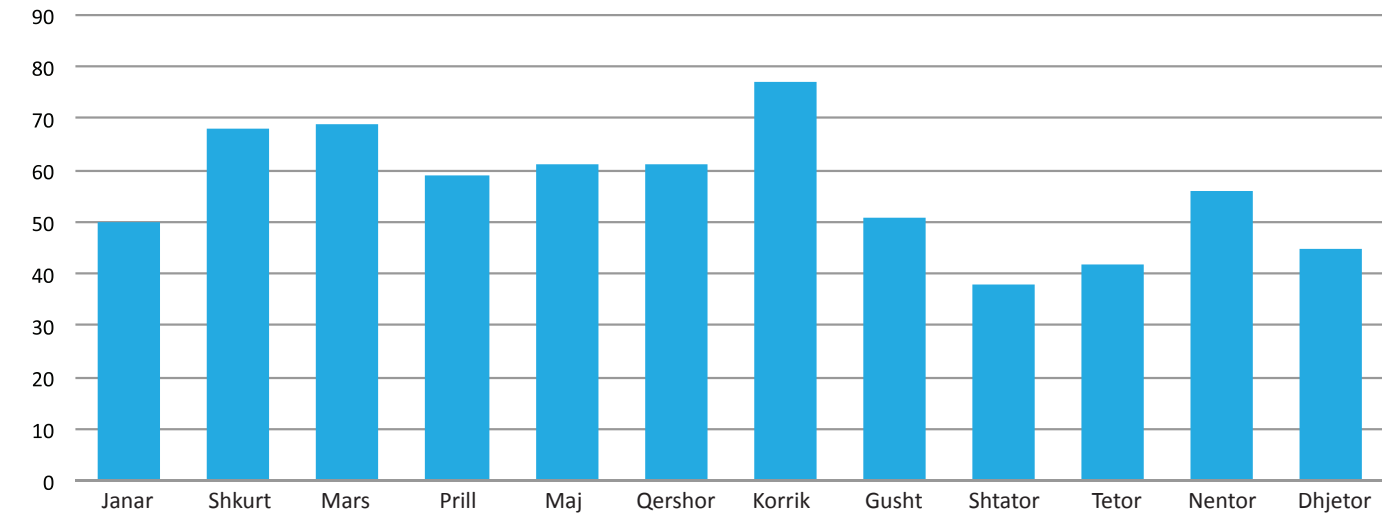

333 Meshkuj dhe 344 femra janë braktisur/lënë dhe kjo tregon se foshnjat nuk braktisen nga nënat/familjet biologjike për arsye gjinie.

Pranimet e OSAAB sipas vitit të lindjes dhe gjinisë

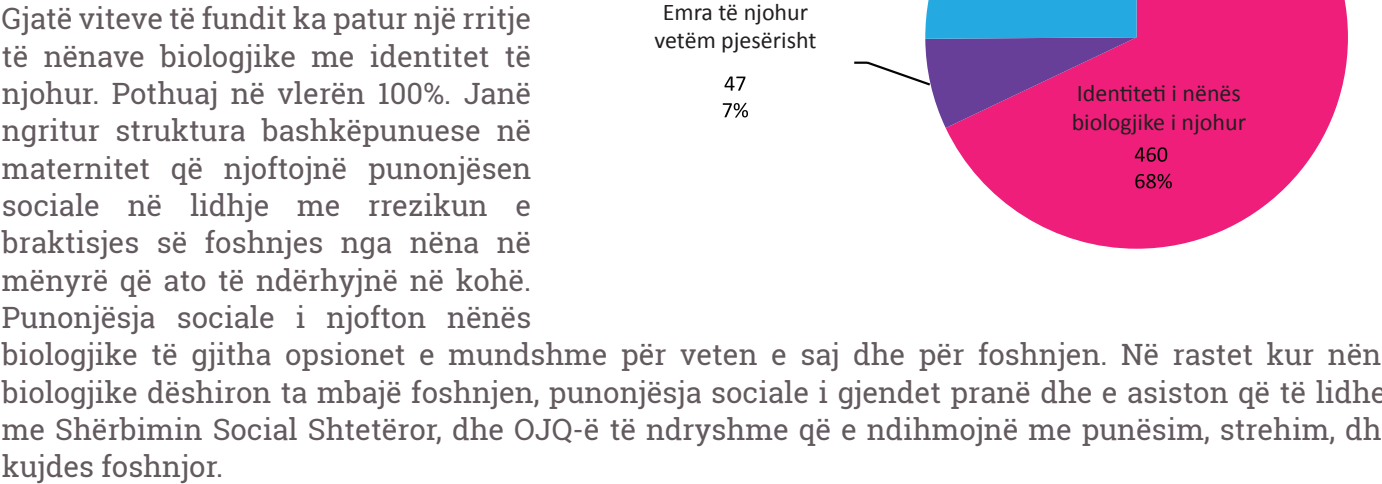
Pranimet në OSAAB sipas muajit të lindjes

Nuk ka ndonjë kohë specifike gjatë vitit kur foshnjat braktisen/lihen më shumë apo më pak. Mesatarisht, numri më i madh i lindjeve është në Korrik, me ngjizje gjatë muajve Tetor/Nëntor. Shtatëdhjetë e shtatë nga 677 foshnja (11%) kanë lindur në Korrik. Kështu, edukimi në lidhje me kontrollin e shtatzanive dhe ndërgjegjësimin mbi Strehën e Sigurtë duhet të kryhet gjatë gjithë vitit dhe jo vetëm gjatë disa muajve të caktuar.

Identiteti i Nënës Biologjike

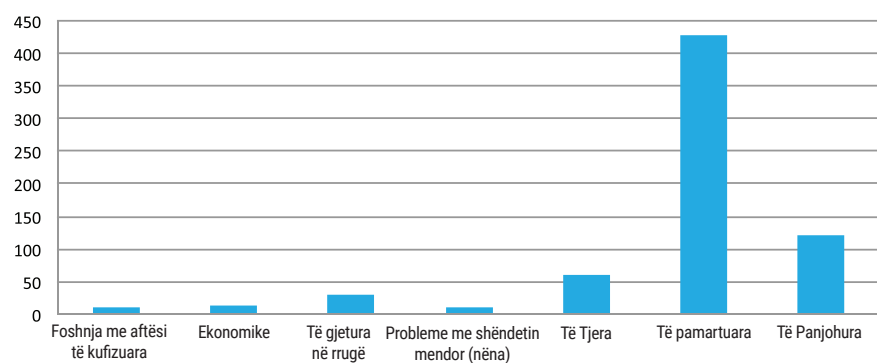
Identiteti i nënës biologjike është shumë subjektiv. Në shumë raste nëna e ka dhënë emrin gjatë lindjes por nuk ka patur dokument identifikimi. Ky fenomen ka qënë shumë i përhapur në fillimet e programit në vitin 1996 pasi në atë kohë nuk ishin lëshuar ende karta identiteti për qytetarët. Gratë vinin në spital, jepnin një emër për regjistrim, dhe më pas largoheshin fshehurazi pas lindjes së fëmijës. Nuk dihej që identiteti ishte i rremë deri në momentin kur çështja shkonte për gjykim që fëmija të quhej i braktisur dhe atëherë kuptohej që nëna biologjike nuk mund të gjendej.

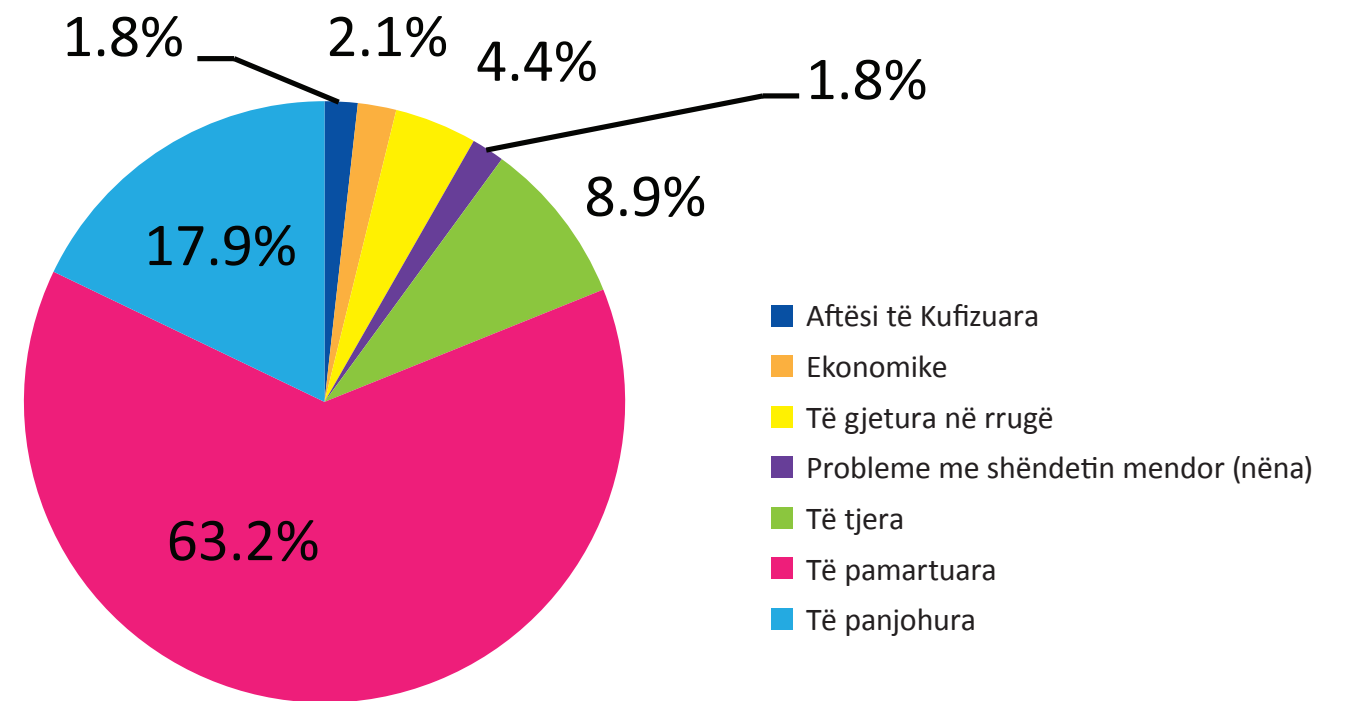
Mosha mesatare e nënave biologjike me identitet të njohur është 23 vjeç.

Arsyet e Braktisjes / Lënies së Foshnjës

Përqindja më e lartë e arsyeve për braktisjen/lënien e foshnjës është fakti që nëna biologjike është e pamartuar (63.2% ose 428 foshnja). Në rastet e “panjohura” (17.9% ose 121 foshnja), kemi të bëjmë me nënat biologjike që largohen pa dhënë asnjë informacion, apo identiteti është i panjohur. Supozohet që këto janë gra të pamartuara dhe dëshirojnë të mos identifikohen.

Numri i foshnjave që braktisen/lihen për arsye “të tjera” (8.9%) ka të bëjë me raste si lindja e pesënjakëve. OSAAB ofroi mbështetje nëpërmjet kujdesit foshnjor në shtëpi të ofruar nga infermieret e OSAAB për gjashtë muaj në mënyrë që nëna të kishte ndihmën e nevojshme dhe të mos i linte fëmijët në një institucion rezidencial.

Ka edhe raste të tjera kur nëna biologjike të martuara vdesin gjatë lindjes apo menjëherë pas lindjes së foshnjës, familja ka nevojë që gjatë ditëve të zisë dikush të kujdeset për të.

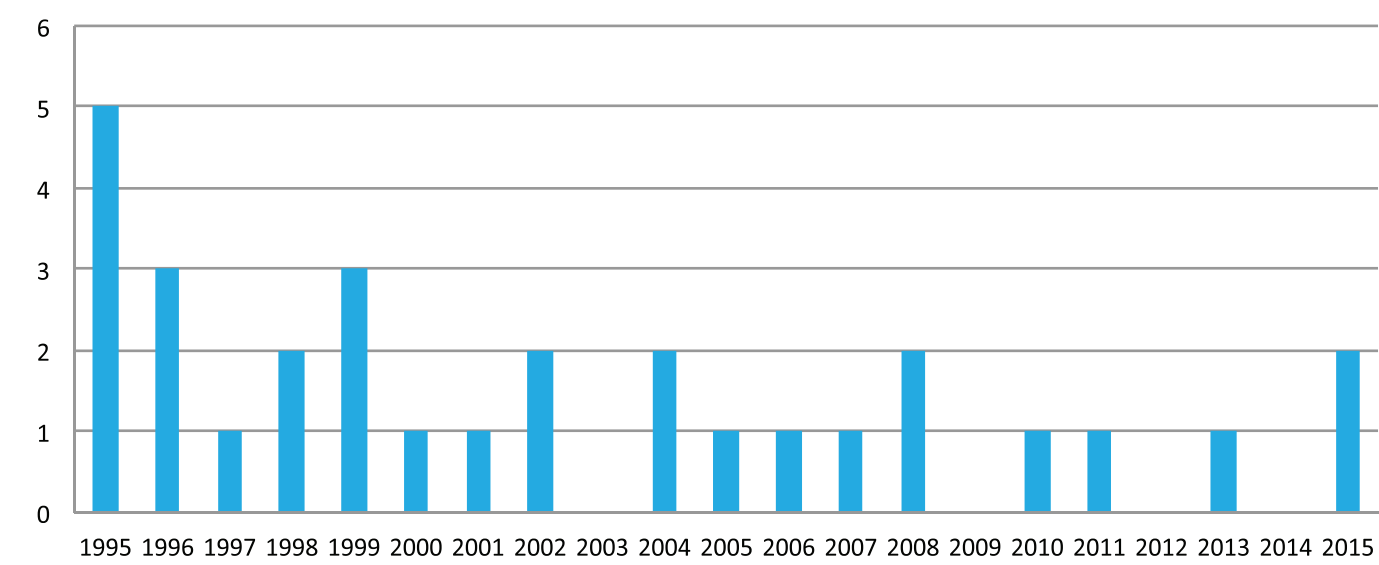
Gjatë viteve të fundit ka patur rritje të grave të martuara që janë shtatzanë me fëmijën e një burri tjetër dhe jo me bashkëshortin. Në më të shumtën e rasteve, bashkëshorti është në emigrim dhe nuk është në dijeni që gruaja ka lindur një fëmijë. Për këtë arsye, nëna biologjike refuzon ta regjistrojë lindjen e fëmijës pasi kërkohet që ai të regjistrohet me mbiemrin e burrit të nënës biologjike. Ndërsa lindja e fëmijës nuk regjistrohet, foshnja nuk mund të largohet nga materniteti. Ka patur raste të foshnjave që kanë mbetur në maternitet për 11 muajt e parë të jetës në pritje të nënës biologjike që të regjistrojë lindjen. Derisa të bëhet regjistrimi, foshnja është në harresë dhe nuk mund të transferohet në një institucion rezidencial, dhe as nuk mund të fillojë procesi që gjykata ta deklarojë foshnjen të braktisur dhe të gatshëm për birësim. Këto foshnja nuk ekzistojnë nga këndvështrimi ligjor, derisa ato të regjistrohen dhe të kenë çertifikatë lindjeje.

Kjo ka ndodhur edhe me disa raste të prindërve të martuar që u ka lindur një foshnje me aftësi të kufizuar si Sindroma Down. Prindërit biologjikë kanë refuzuar të regjistrojnë lindjen e fëmijës pasi u kanë thënë familjarëve dhe miqve se fëmija vdiq gjatë lindjes. Fëmijët me Sindromën Down kanë qëndruar në Infermierinë “Djepi i Engjëjve” deri në dy vjet pas lindjes derisa prindërit biologjikë kanë rënë dakord të regjistrojnë lindjen e fëmijës.

Rastet e braktisjes së fëmijës për arsye ekonomike janë shumë të rralla. Vetëm 2.1% (14 foshnja) nga totali i foshnjave janë braktisur për arsye ekonomike.

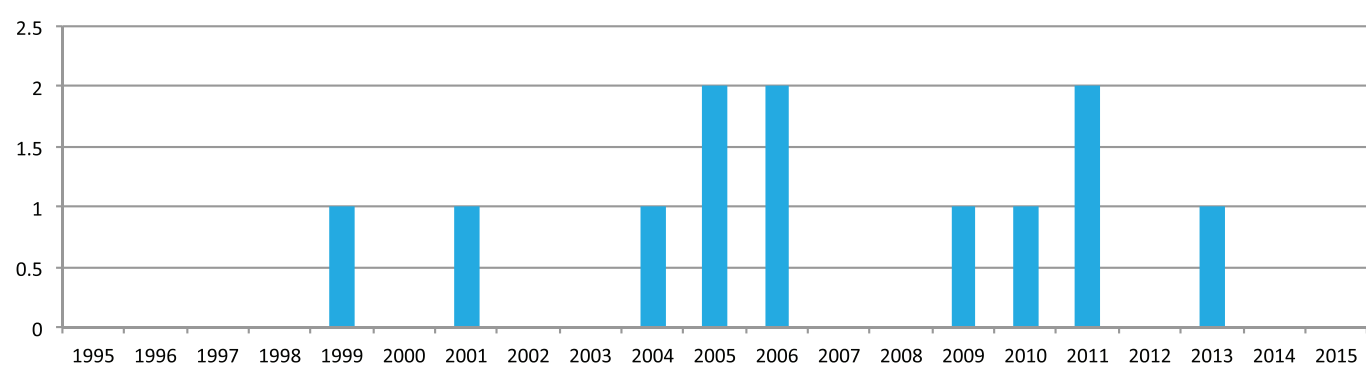
Në rastet e rralla kur një nënë dëshiron ta mbajë fëmijën, bëhen të gjitha përpjekjet për të krijuar lidhjet me Shërbimin Social Shtetëror, me OJQ dhe organizata të tjera të cilat mund të ndihmojnë nënën të punësohet, t’i gjejnë strehë dhe kujdes foshnjor. Gjithësesi është tepër e vështirë për gratë që gjenden në këtë situatë të garantojnë të ardhura të mjaftueshme për veten dhe foshnjen pa mbështetjen e familjes. Në më të shumtën e rasteve, këto nëna dëbohen nga familjet për shkak të turpit që do i shkaktonin familjes për shkak të lindjeve jashtëmartesore. Zgjidhja për braktisjen foshnjore në Shqipëri nuk është ekonomike. Ajo ka të bëjë me ndryshimin e mentalitetit dhe krijimin e një qëndrimi pranues që shoqëria duhet të ketë për foshnjat e lindura jashtë martese.

Foshnjat e Gjetura në Rrugë Sipas Viteve

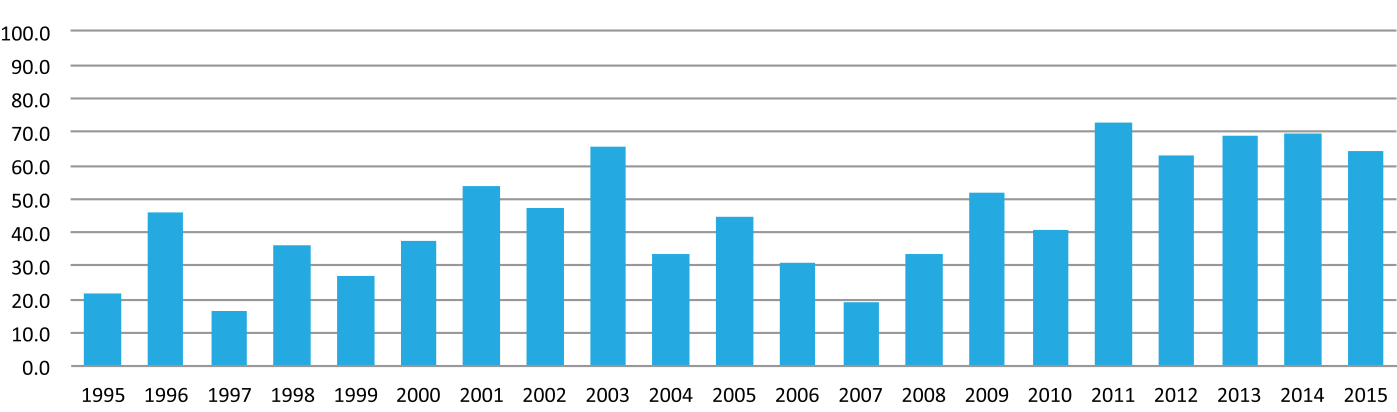
Gjatë viteve të fundit, ka patur një rënie të foshnjave të gjetura në rrugë. Në vitin 1995, 14% e totalit të foshnjave të braktisura (pesë foshnja) u gjendën në rrugë. Në 2015, dy foshnja u gjetën në rrugë. Për këtë arsye, janë zhvilluar fushata ndërgjegjëse për të rritur ndërgjegjësimin në lidhje me ekzistencën e Strehës së Sigurtë “Djepi i Engjëjve” në maternitetet në mënyrë që foshnjat të mos lihen në kushte të rrezikshme dhe kërcënuese për jetën.

Foshnja të Braktisura/Lëna për Shkak të Aftësive të Kufizuara

Ka patur një rënie drastike të numrit të foshnjave me Sindromën Down që braktisen nga prindërit e martuar. Në vitin 2013, OSAAB themeloi një partneritet me Qendrën Jonathan në Tiranë. Qendra Jonathan ofron kujdes ditor për familjet që kanë fëmijë me Sindromën Down. Janë zhvilluar trajnime për doktorët e maternitetit në Tiranë që të inkurajojnë prindërit të MOS i braktisin fëmijët e tyre që kanë lindur me Sindromën Down. Tani, kur lind një fëmijë me Sindromën Down, punonjësja sociale e spitalit kontakton me Qendrën Jonathan në mënyrë që personeli i tyre të takojë prindërit dhe t’i informojë ata në lidhje me Sindromën Down dhe jetën e plotë që fëmija mund të ketë duke jetuar në shtëpi. Në vitin 2014, brenda një jave lindën tre foshnja me Sindromën Down. Si rrjedhojë e ndërhyrjes së shpejtë të personelit të Qendrës Jonathan të tre foshnjat shkuan në shtëpi me familjen dhe nuk u braktisën.

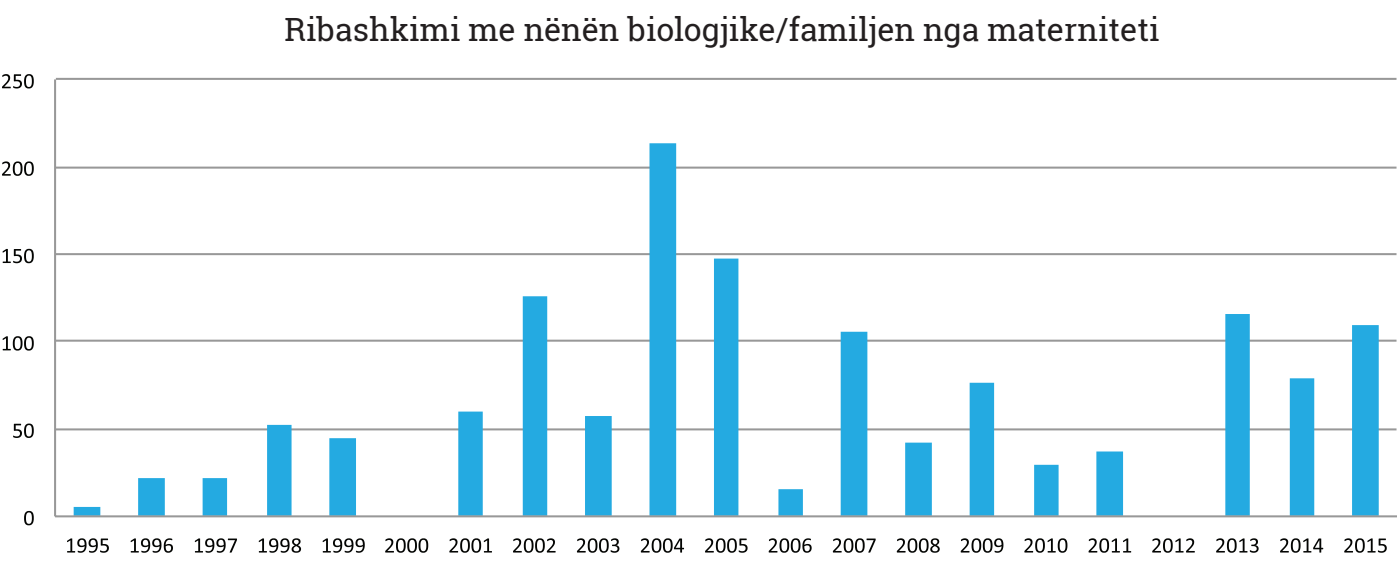
Përqindjet e Miratimeve për Birësim Sipas Viteve

Që nga Dhjetori 2015, ligji shqiptar parashikon se nëse nëna biologjike nënshkruan dhe noterizon Formularin e Konventës së Hagës “Miratim për Birësim”, ajo ka tre muaj kohë nga data e lindjes së foshnjës që të kthehet për të marrë fëmijën. Nëse ajo nuk kontakton dhe as nuk tregon interes për foshnjën gjatë këtyre tre muajve, atëherë mund të fillojë procesi që gjykata ta shpallë foshnjën të braktisur dhe të lirë për birësim. Punonjësja sociale e spitalit këshillon nënat në lidhje me të drejtat e tyre dhe asiston nënat që dëshirojnë të mbajnë foshnjën. Gjithësesi, vetëm një numër i vogël i nënave të pamartuara dëshirojnë ti mbajnë foshnjat për shkak të stigmatizimit shoqëror.

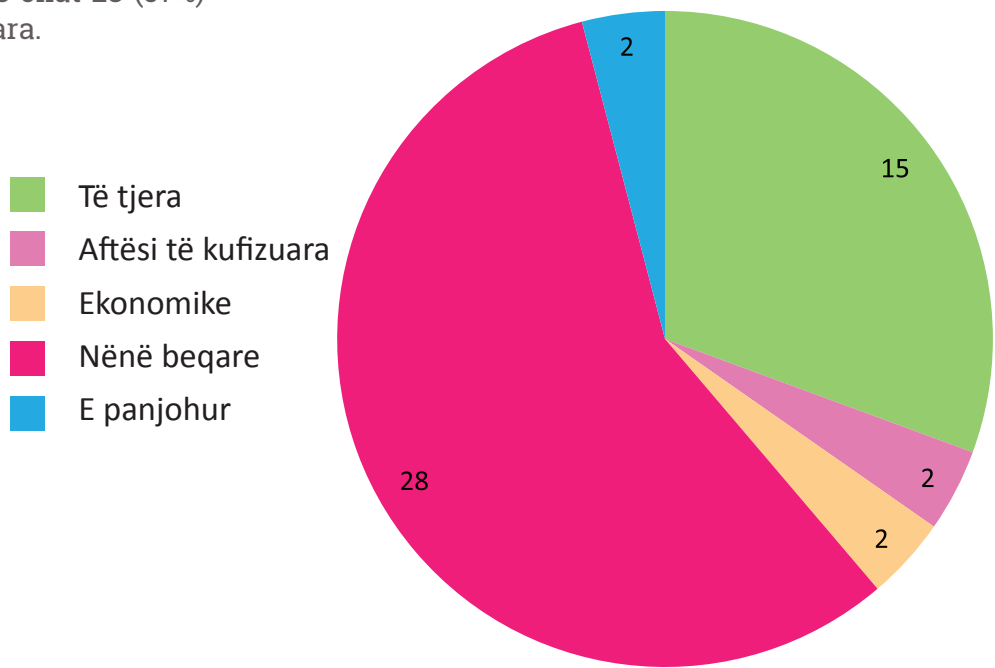
Për më tepër, nënat biologjike kanë gjithashtu mundësinë t’i lënë fëmijët në një institucion rezidencial për një periudhë 1 vjeçare ndërsa marrin masat që ta marrin foshnjën në shtëpi në mënyrë të përhershme. Fatkeqësisht, kjo periudhë 1 vjeçare shpesh herë keqkuptohet dhe fëmija mbetet në institucionin rezidencial për një kohë të pacaktuar thjesht sepse, nëna biologjike kontakton një herë në vit për të thënë se “ka interes” për fëmijën e saj. Aktualisht nuk ka kriteret për nënat biologjike që të vërtetojnë se kanë për qëllim, apo planifikojnë që ta marrin fëmijën në shtëpi në mënyrë të përhershme. Ka shumë raste të fëmijëve që mbeten në institucionet rezidenciale gjatë gjithë fëmijërisë për shkak se nëna biologjike bën një telefonatë një herë në vit për të thënë se është “e interesuar” për fëmijën e saj dhe nuk lejon që të birësohet dhe të vendoset në një gjirin e një familjeje të dashur.

Mesatarja e Ditëve të Pritjes për Ribashkim me Familjen

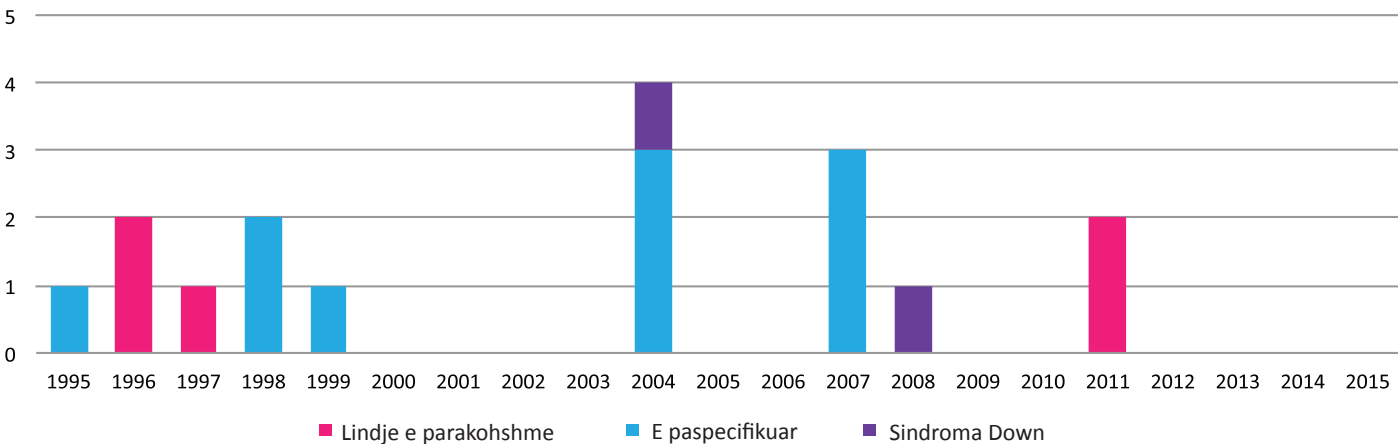

Arsyet e Braktisjes/ Lënies fillestare nga Nëna/ Familja Biologjike e cila më pas u Bashkua me Foshnjen Gjatë Qëndrimit në Spital:

49 nga 677 foshnja u ribashkuan me nënat/familjet biologjike ndërsa ishin në spital nga të cilat 28 (57%) ishin gra të pamartuara.

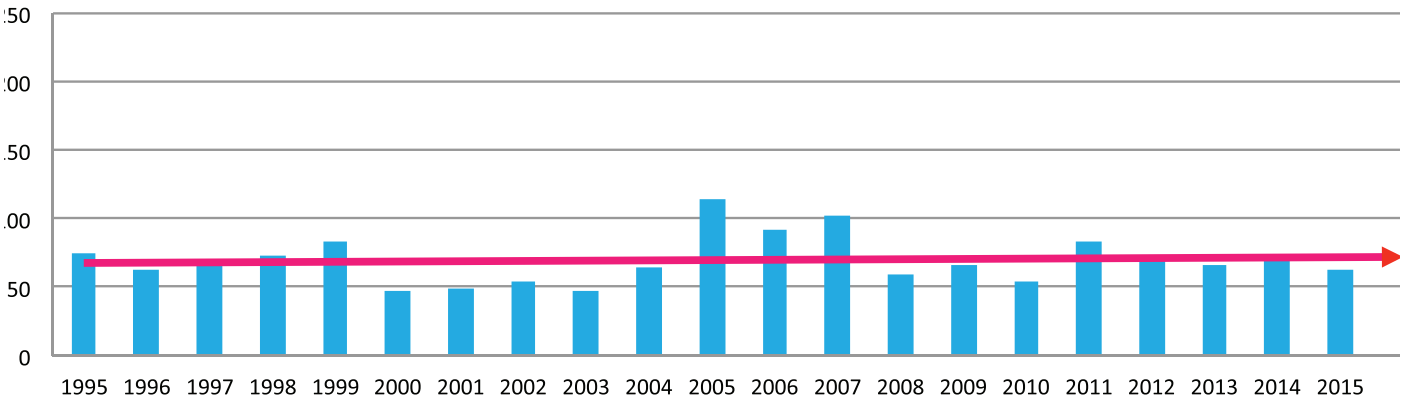

Rezultatet e OSAAB/ Vdekje Gjatë Qëndrimit të Foshnjave në Spital

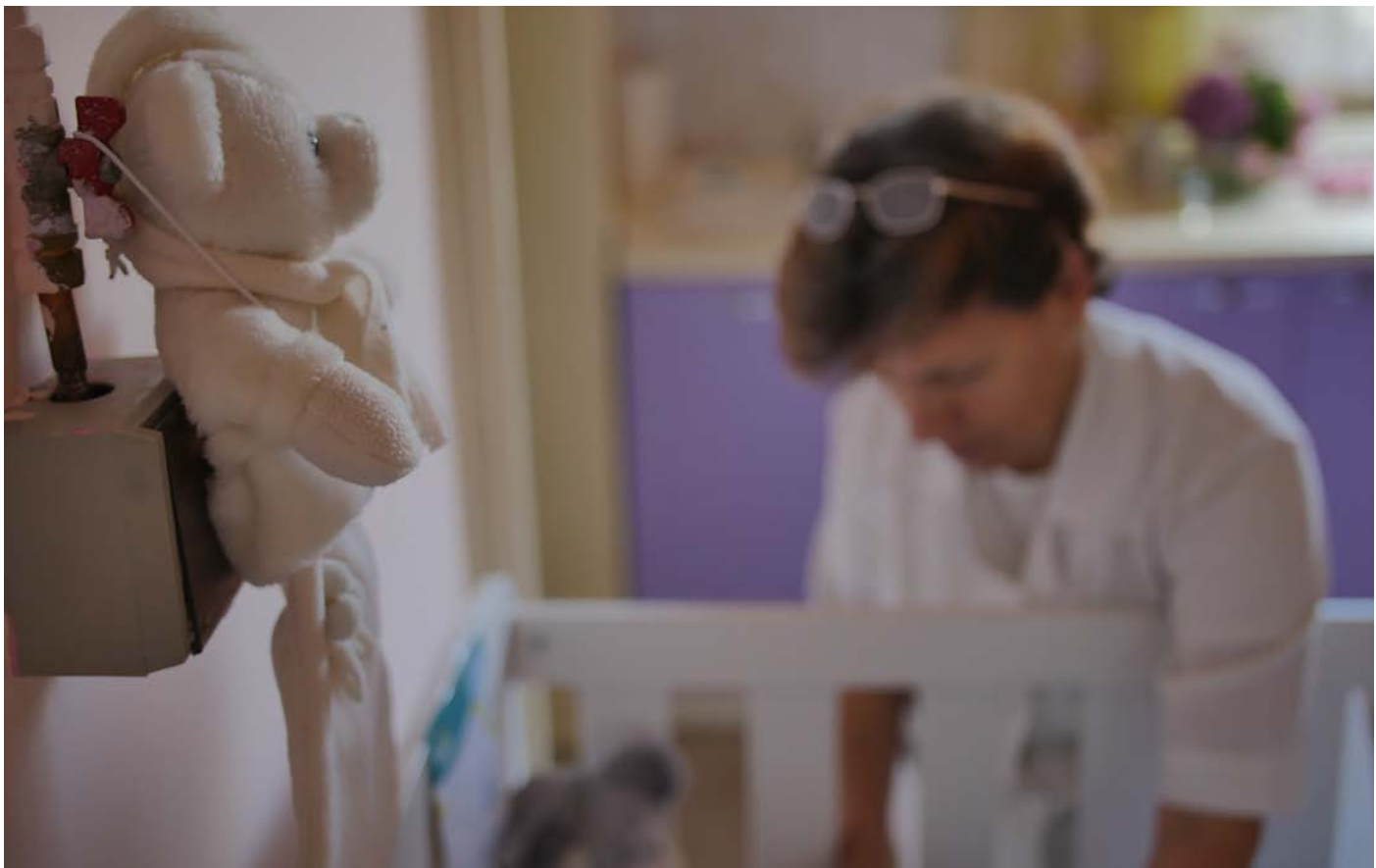
Vdekjet e foshnjave me lindje të parakohshme kanë ardhur kryesisht si pasojë e mungesës së kujdesit gjatë shtatzanisë dhe fshehjes së shtatzanisë për shkak të stigmatizimit shoqëror ndaj grave që kanë fëmijë jashtë lidhjeve martesore. Shumica e grave erdhën tek Infermiera “Djepi i Engjëjve” në kohën e lindjes. Fushata informimi dhe sensibilizimi janë krijuar për të rritur ndërgjegjësimin mbi ekzistencën e Strehës së Sigurtë që ndodhet në spital, duke i inkurajuar gratë që të paraqiten përpara kohës së lindjes në mënyrë që të kenë kujdesin e duhur gjatë shtatzanisë për veten e tyre dhe për beben.

Mesatarja e Ditëve që Foshnjat kanë Qëndruar në Infermierinë “Djepi i Engjëjve” përpara se të transferoheshin në një Institucion Rezidencial

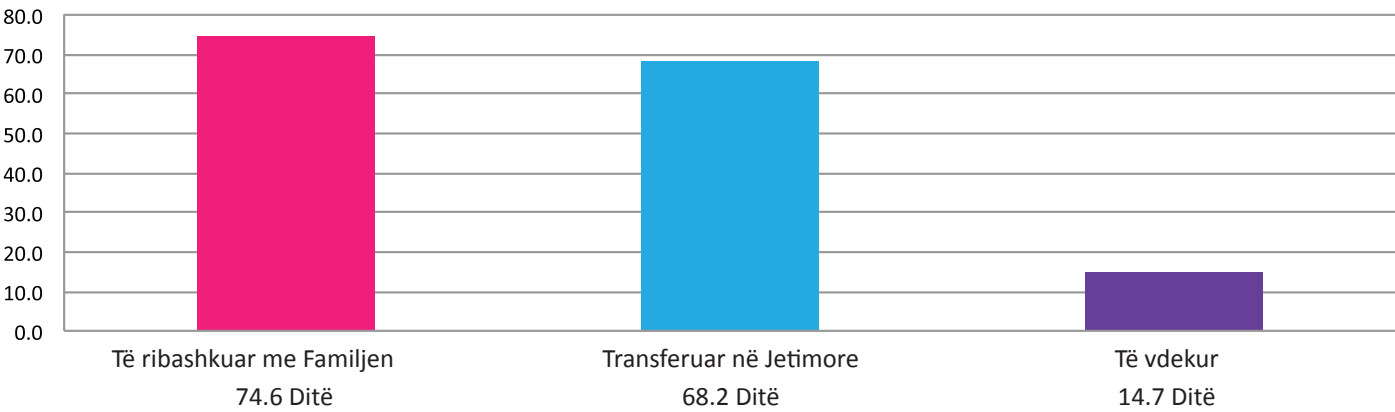

Foshnjat qëndrojnë në Infermierinë “Djepi i Engjëjve” në spital për të paktën 30 ditë përpara se të transferohen në një institucion rezidencial.

Në 2015, foshnjat kanë qëndruar nën kujdesin e OSAAB për mesatarisht 63 ditë përpara se të transferoheshin në një institucion rezidencial. Gjatë kësaj periudhe, ata kanë gjithë trajtimin mjekësor dhe ushqimor të nevojshëm për një porsalindur. Sipas Programit ‘Përqafime’, vullnetarët ofrojnë kujdesje dhe përkëdhelje për çdo foshnje që ndodhet në “Djepin e Engjëjve”.

Mesatarja e Ditëve që Foshnjat Qëndruan në OSAAB

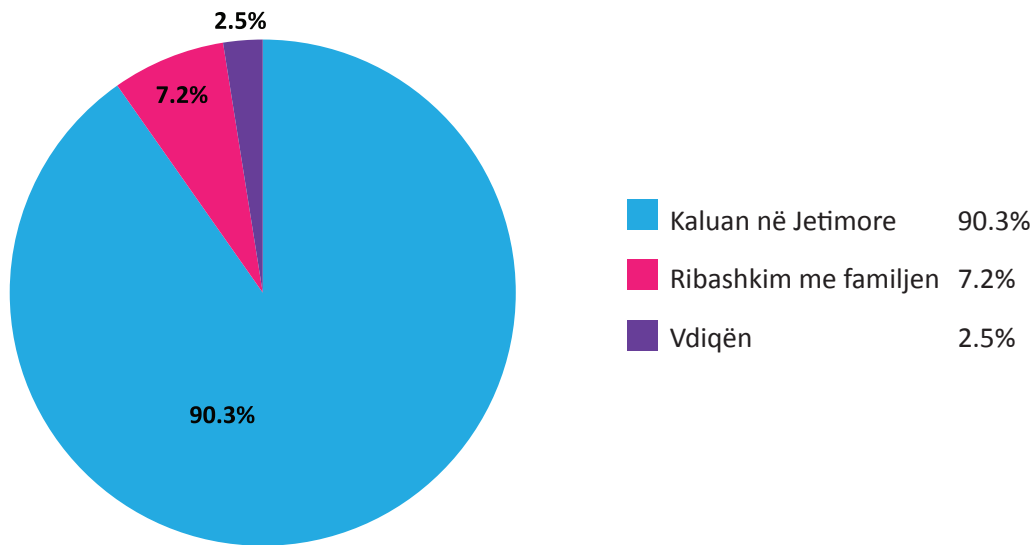

90.3% e foshnjave (611 foshnja) u transferuan në institucione rezidenciale pasi kishin qëndruar në OSAAB për mesatarisht 68.2 ditë.

7.2% e foshnjave (49 foshnja) u ribashkuan me familjet biologjike kur ishin ende në spital për mesatarisht 74.6 ditë.

2.5% e foshnjave (17 foshnja) vdiqën gjatë qëndrimit në spital me jetëgjatësi mesatare prej 14.7 ditë.

Rezultatet e Kujdesit të OSAAB

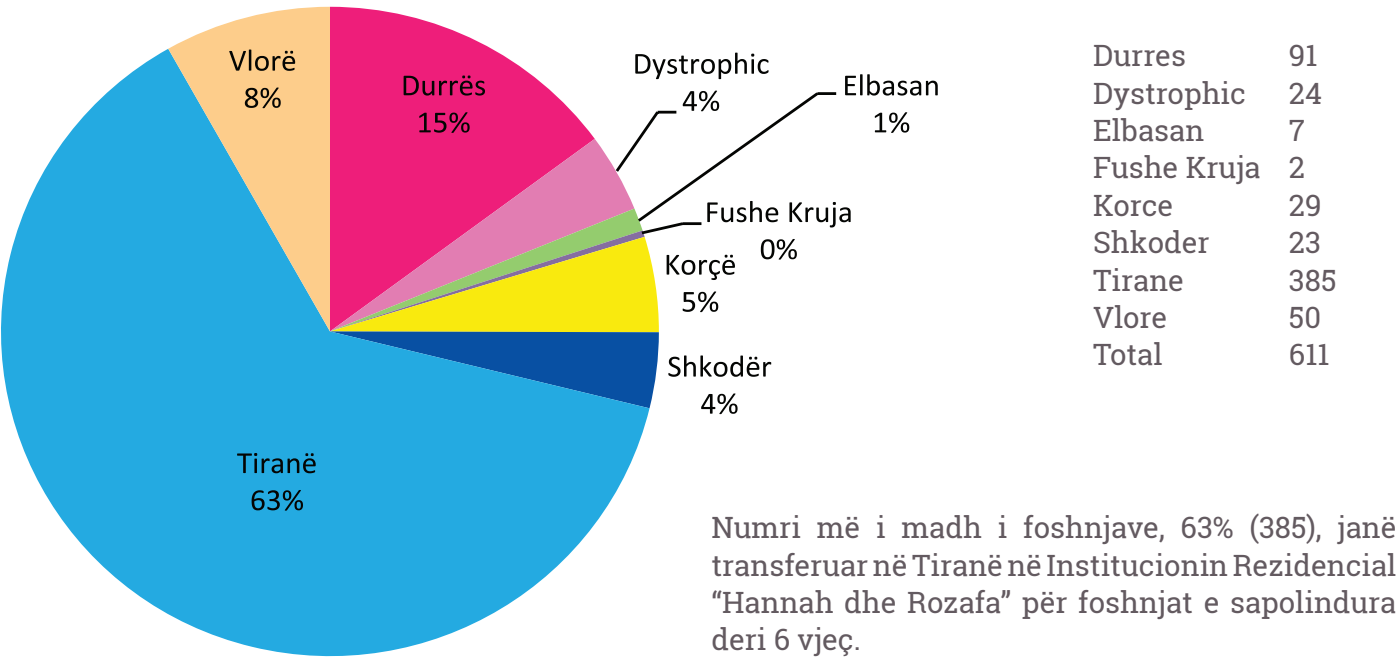

Angazhimi i OSAAB në përkujdesin për foshnjat mbaron kur ato transferohen në një institucion rezidencial, apo kur ribashkohen me familjet biologjike ndërsa janë ende në Infermierinë “Djepi i Engjëjve” që ndodhet në maternitet.

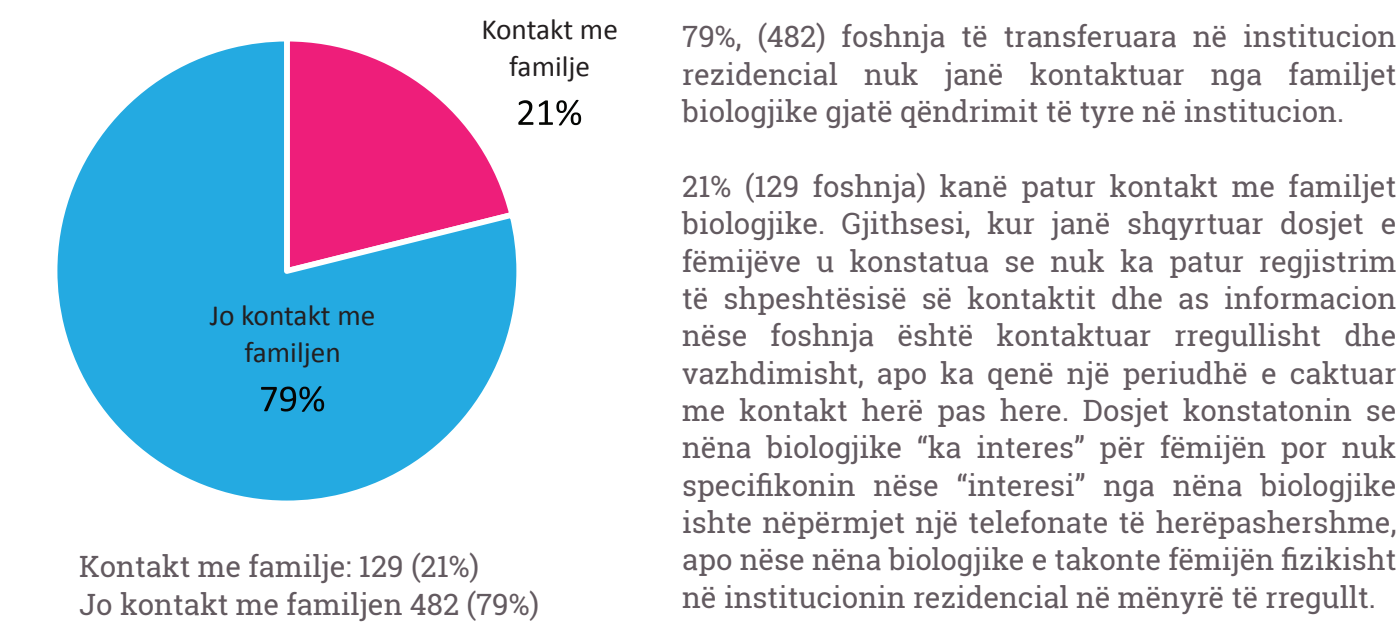
Ministria e Mirëqënies Sociale dhe Rinisë dhe Shërbimi Social Shtetëror vendosin se në cilin institucion rezidencial do të transferohet foshnja. Në këtë pikë përfundon edhe përkujdesja për foshnjat nga ana e OSAAB dhe Spitalit “Mbretëresha Geraldinë”.

Pjesa e Dytë:
Transferimi i Foshnjave në
Institucione Rezidenciale

Shpërndarja me Përqindje në Institucionet Rezidenciale

Kontakti me Familjen Gjatë Qëndrimit në Institucionin Rezidencial:

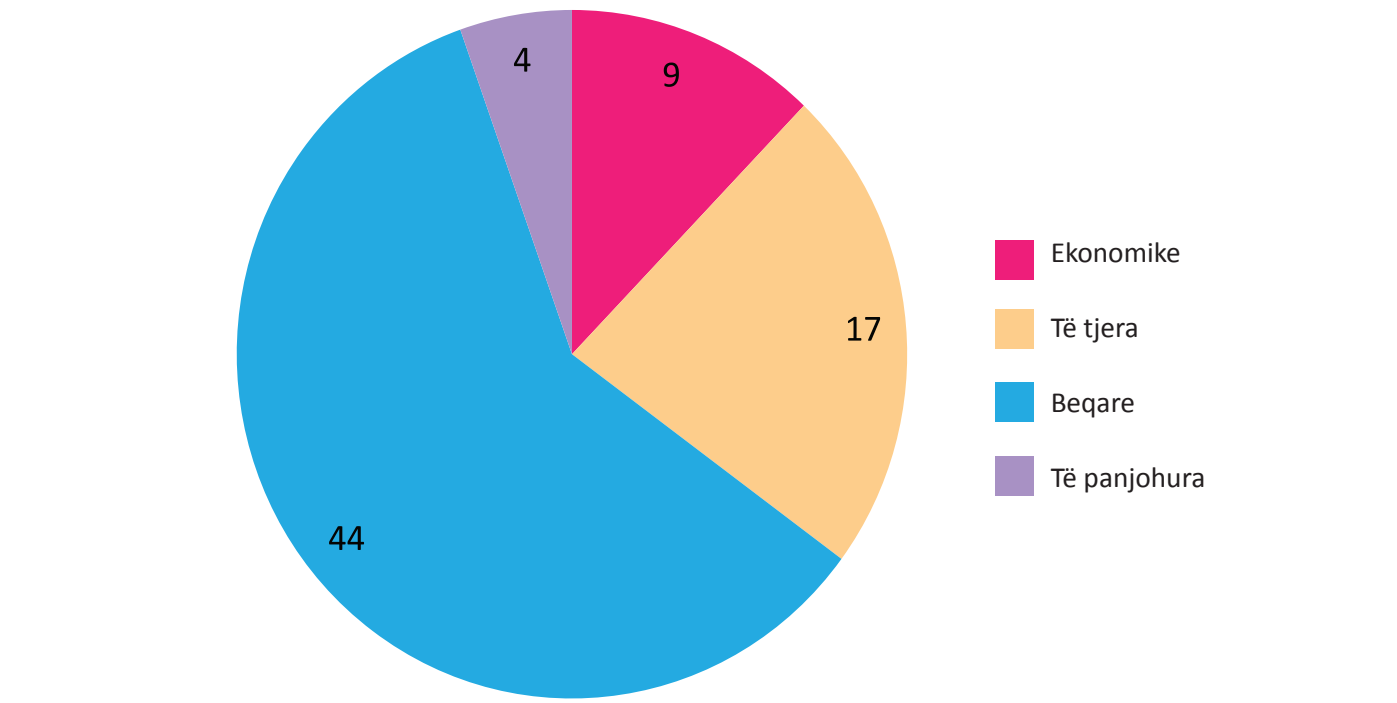

Numri i Fëmijëve që Janë Ribashkuar në Institucion

	Durres	Dystrophic	Elbasan	Betania /Fushe Kruja	Korce	Shkoder	Tirane	Vlora	Total
Të ribashkuar me nënën biologjike në institucion	10	3	0	0	4	2	52	3	74
#Foshnja të kaluara në institucion rezidencial nga OSAAB	91	24	7	2	29	23	385	50	611
Ribashkime	11.0	12.5	0.0	0.0	13.8	8.7	13.5	6.0	12.1

Nga 21% (129 foshnja) që kanë patur kontakt me familjet biologjike gjatë qëndrimit në institucion rezidencial 10.9% (74 foshnja) më vonë u ribashkuan dhe shkuan në shtëpinë e familjes biologjike. Mosha mesatare e fëmijëve në institucion në kohën e ribashkimit me nënën/familjen biologjike ka qënë 2 ½ vjeç.

Numri i Foshnjave të Ribashkuara me Familjet Biologjike nga Institucioni: Arsyet Fillestare të Braktisjes/Lënies

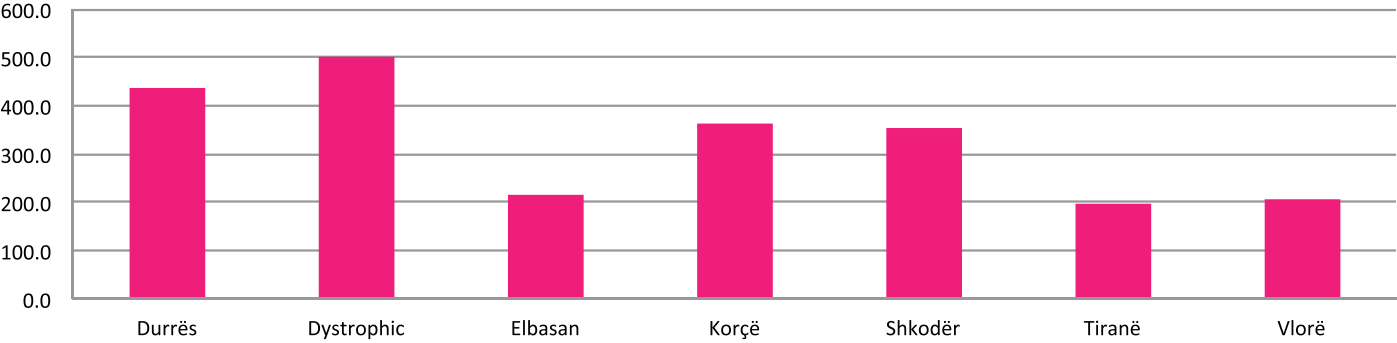
Numri total i foshnjave të ribashkuara me nënat biologjike në spital apo/dhe në institucionin rezidencial.

	Ribashkuar në OSAAB	Ribashkuar në Institucion	Total
Numri	49	74	123
% e totalit që janë përfshirë në studim (677)	7.2%	10.9%	18.2%

Nga 677 foshnjat që janë pjesë e këtij studimi, 123 foshnja (18.2%) u ribashkuan me nënën/familjen biologjike gjatë qëndrimit në spital apo në institucionin rezidencial.

Harku Kohor në Institucion: Deklarimet e Braktisjes.

Ditët nga mbërritja deri tek dorëzimi i dokumentave në Gjykatë

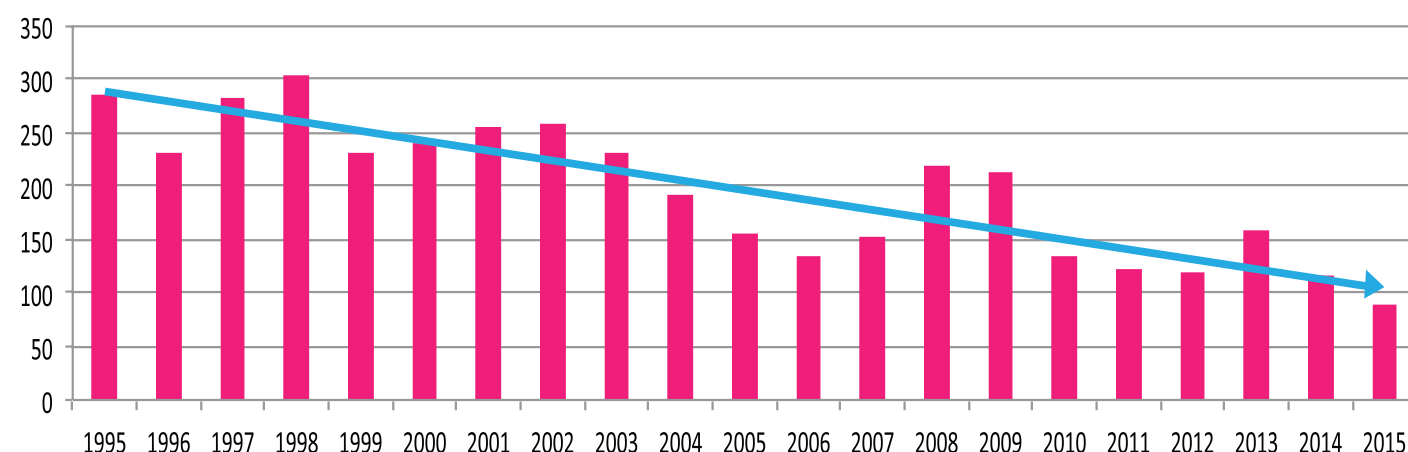

Nëse nëna biologjike nuk kthehet për foshnjen e saj, apo nuk kontakton që të shprehë interes për fëmijën brenda afatit ligjor, atëherë paraqitet dokumentacioni në gjykatë që fëmija të deklarohet i braktisur dhe të lejohet birësimi.

Shumica e institucioneve që janë pjesë e këtij studimi nuk kanë mbajtur të dhëna të sakta në dosje si: datën se kur dhe cilat dokumente janë dorëzuar në gjykatë dhe as datën në të cilën është dhënë deklarata përfundimtare e braktisjes e cila lejon birësimin.

Tiranë “Hannah dhe Rozafa”: Numri i Ditëve nga Mbërritja në Institucion - deri tek dorëzimi i dokumentave në gjykatë për lëshimin e “Deklaratës së Braktisjes”

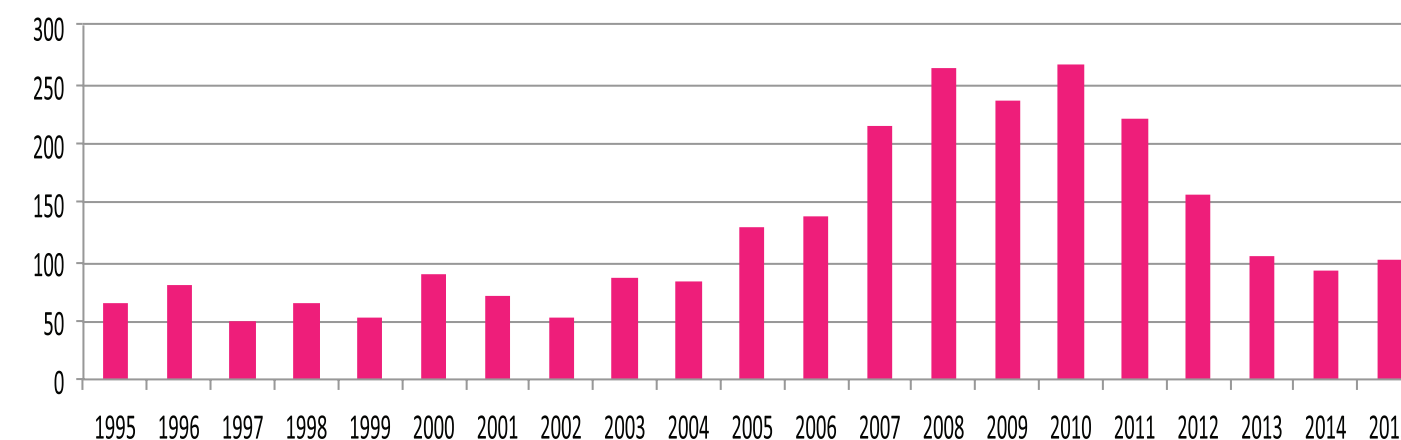
Institucioni Rezidencial “Hannah dhe Rozafa” në Tiranë ka patur regjistrat më të saktë dhe të plotë në mbajtjen e datave kur janë dorëzuar dokumentat në gjykatë për lëshimin e “Deklaratës së Braktisjes” së fëmijës.

Në vitin 2015, foshnjat kanë qëndruar në institucionin rezidencial “Hannah dhe Rozafa” për mesatarisht 90 ditë përpara se të dorëzoheshin dokumentat në gjykatë që të lëshohet deklarata e braktisjes. Përpara Dhjetorit 2015, Neni 250 i Kodit Shqiptar të Familjes parashikonte që nëna biologjike kishte tre muaj (90 ditë) kohë që nga dita që foshnja është regjistruar në një “institucion shërbimi social” që të kthehet për fëmijën e saj dhe ta marrë atë. Në fund të Dhjetorit 2015, ligji ndryshoi. Aktualisht, nëse nëna biologjike nënshkruan një formular “Miratim për Birësim” menjëherë pas lindjes, ajo ka tre muaj kohë që nga dita e lindjes që të kthehet për fëmijën e saj, dhe jo nga data kur fëmija është regjistruar në një “institucion të shërbimit social”.

Një nga vështirësitë me institucionet që paraqesin kërkesë gjykatës që të lëshojë “Deklaratë Braktisje” është se personeli në disa prej këtyre institucioneve beson se neni 250 kërkon që afati i fundit për paraqitjen e kërkesës në gjykatë ndërpritet në momentin kur nëna biologjike, apo një familjar, kryejnë një telefonatë për të pyetur për fëmijën. Ky interpretim është i gabuar.

Telefonatat nga dikush që as nuk mund të identifikohet nuk janë për t'u konsideruar dhe nuk duhen konsideruar si shprehje “interesi për fëmijën”, pasi ato nuk ofrojnë atë që neni 250 e quan “marrëdhënie të ngrohta dhe të përzemërta të nevojshme për rritjen e fëmijës”.

Tiranë “Hannah dhe Rozafa”: Numri i Ditëve nga Paraqitja e Dokumentave Gjykatës deri në Lëshimin e Deklaratës së Braktisjes

Gjatë viteve të fundit, Gjykata e Tiranës ka treguar një ulje të kohës që i nevojitet gjyqtarëve të lëshojnë një “Deklaratë Braktisje”, e cila më pas lejon birësimin e fëmijës.

Institucioni Rezidencial në Tiranë “Hannah dhe Rozafa” raportoi se në vitin 1995, gjykatës i nevojiteshin 64 ditë për të lëshuar deklaraten e braktisjes e cila mundësonte birësimin e fëmijës. Kjo kohëzgjatje ka qënë puthuajse e pandryshuar gjatë viteve, me përjashtim të viteve 2007 - 2011 kur gjykatës i duheshin 221-268 ditë përpara se të lëshonte deklaraten e braktisjes. Që nga viti 2013, kohëzgjatja për lëshimin e deklaratës është ulur ndjeshëm midis 93 deri në 103 ditë. Kur zhvilluam këtë studim nuk arritëm të qartësonim arsyet e rritjes drastike të kohëzgjatjes gjatë periudhës 2007 - 2011.

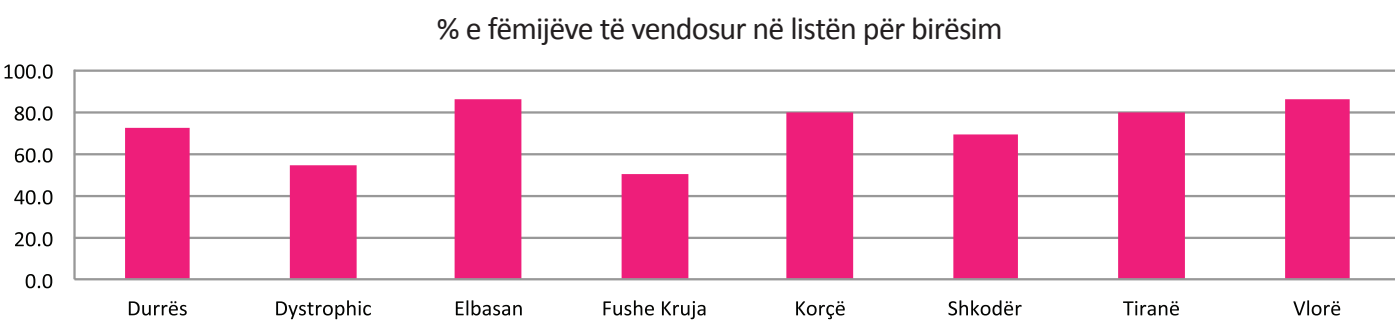
Në momentin që gjykata e deklaron të braktisur fëmijën, ai vendoset në listën për birësim. Në këtë kohë dosja e fëmijës i kalon Komitetit Shqiptar të Birësimit i cili mbikqyret nga Ministria e Drejtësisë dhe përbëhet nga përfaqësues nga ministri të ndryshme të Qeverisë Shqiptare.

E drejta për birësim u jepet fillimisht për një periudhë gjashtë mujore shtetasve shqiptarë, apo të huaj me banim në Shqipëri. Nëse pas gjashtë muajsh fëmija nuk është birësuar ende, ai vendoset në listën ndërkombëtare të birësimeve.

Nga 611 foshnjat që janë transferuar nga OSAAB dhe “Djepi i Engjëjve” drejt institucioneve rezidenciale, 473 (77%) janë deklaruar të braktisur nga gjykata pasi nuk janë kontaktuar nga nëna/familje biologjike dhe janë vendosur në listën e birësimeve.

Numri i fëmijëve të vendosur në listën për birësim

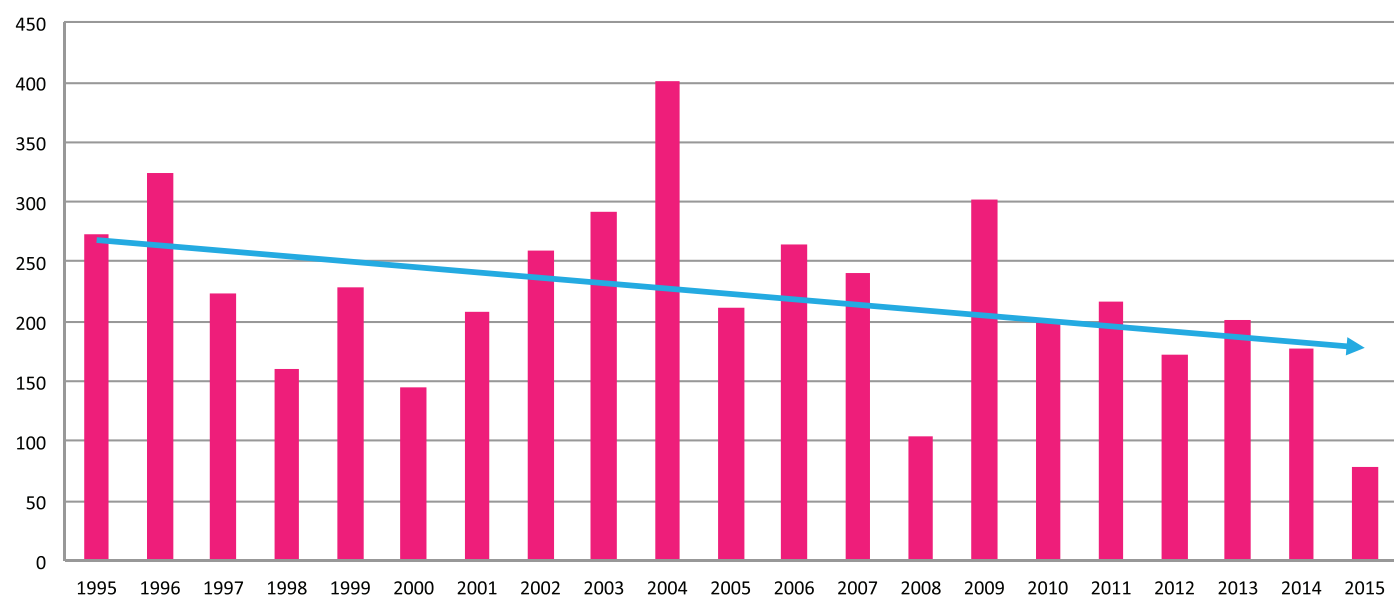
	Durres	Dystrophic	Elbasan	Betania/ Fushe Kruja	Korce	Shkoder	Tirane	Vlora	Total
# Të transferuar në Institucion	91	24	7	2	29	23	385	50	611
# Të vendosur në Listën për birësim	66	13	6	1	23	16	305	43	473
%	72.5	54.2	85.7	50.0	79.3	69.6	79.2	86.0	77.0

Afatet Kohore të Institucionit: Numri mesatar i ditëve nga Lëshimi i Deklaratës së Braktisjes nga Gjykata deri në Miratimin e Birësimit dhe largimit të fëmijës nga Institucioni

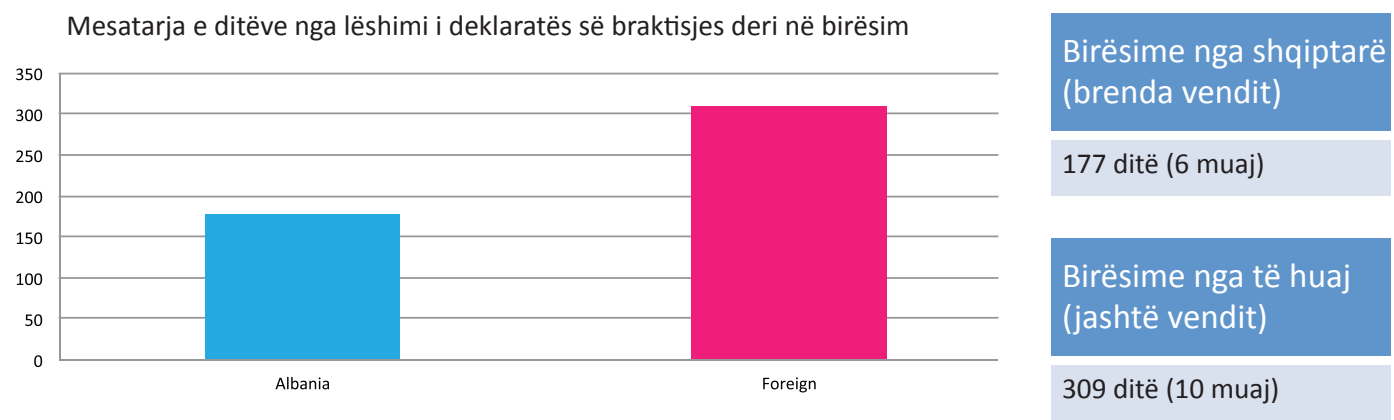
	Durres	Dystrophic	Elbasan	Betania/ Fushe Kruja	Korce	Shkoder	Tirane	Vlora
Numri mesatar i ditëve nga Deklarata e Gjykatës deri në Birësim	226	346	No data	No data	172	244	223	363

Sapo fëmija deklarohet i braktisur nga Gjykata, fëmija mund të birësohet dhe me pas fillon puna për të gjetur një familje për të përmes Komitetit Shqiptar të Birësimit.

Gjykata e Tiranës: Mesatarja e Ditëve nga Deklarata e Braktisjes - tek Birësimi

Birësimet: Mesatarja e ditëve nga lëshimi i deklaratës së braktisjes deri në ditën që foshnja largohen nga institucioni dhe bashkohet me familjen birësuese.

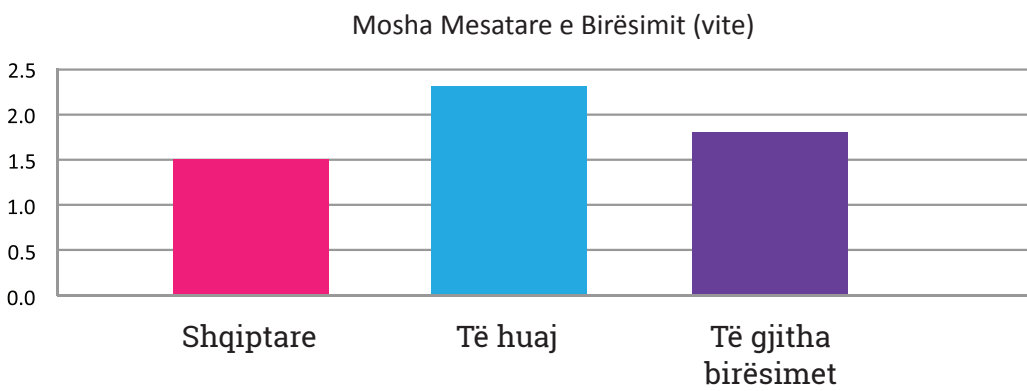
Birësime nga shqiptarë (brenda vendit)

177 ditë (6 muaj)

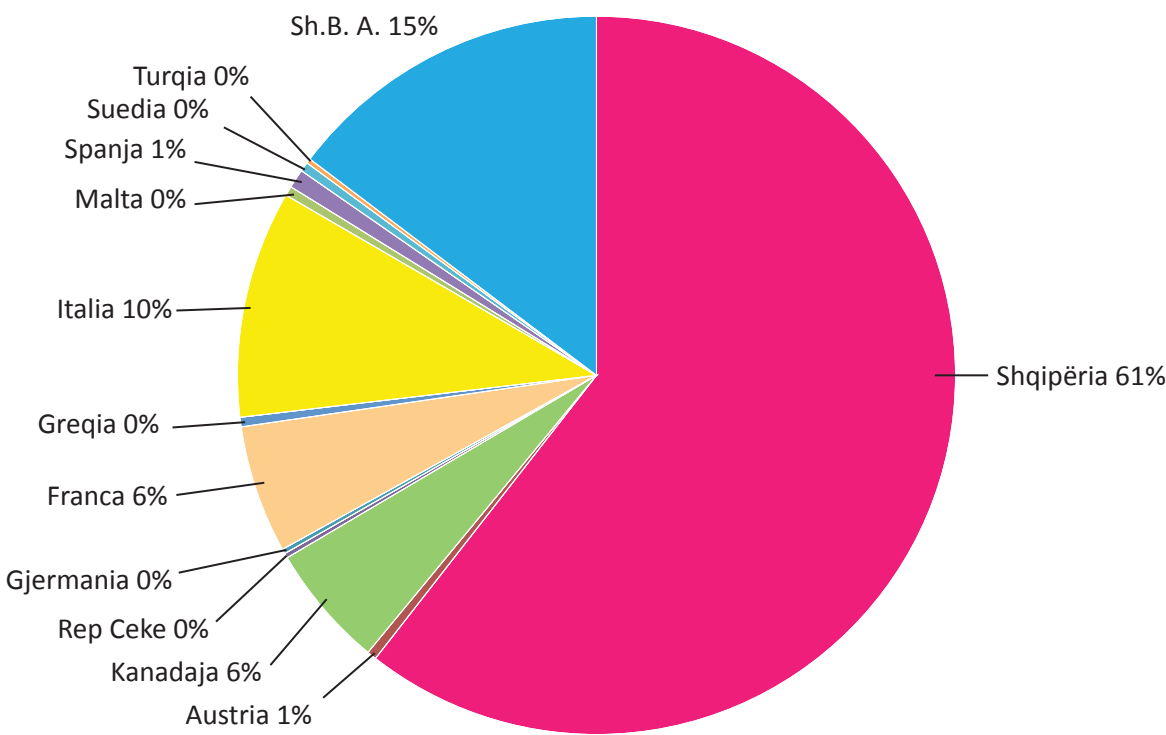
Birësime nga të huaj (jashtë vendit)

309 ditë (10 muaj)

Mosha Mesatare e Birësimit

Kombësia e Prindërve Birësues

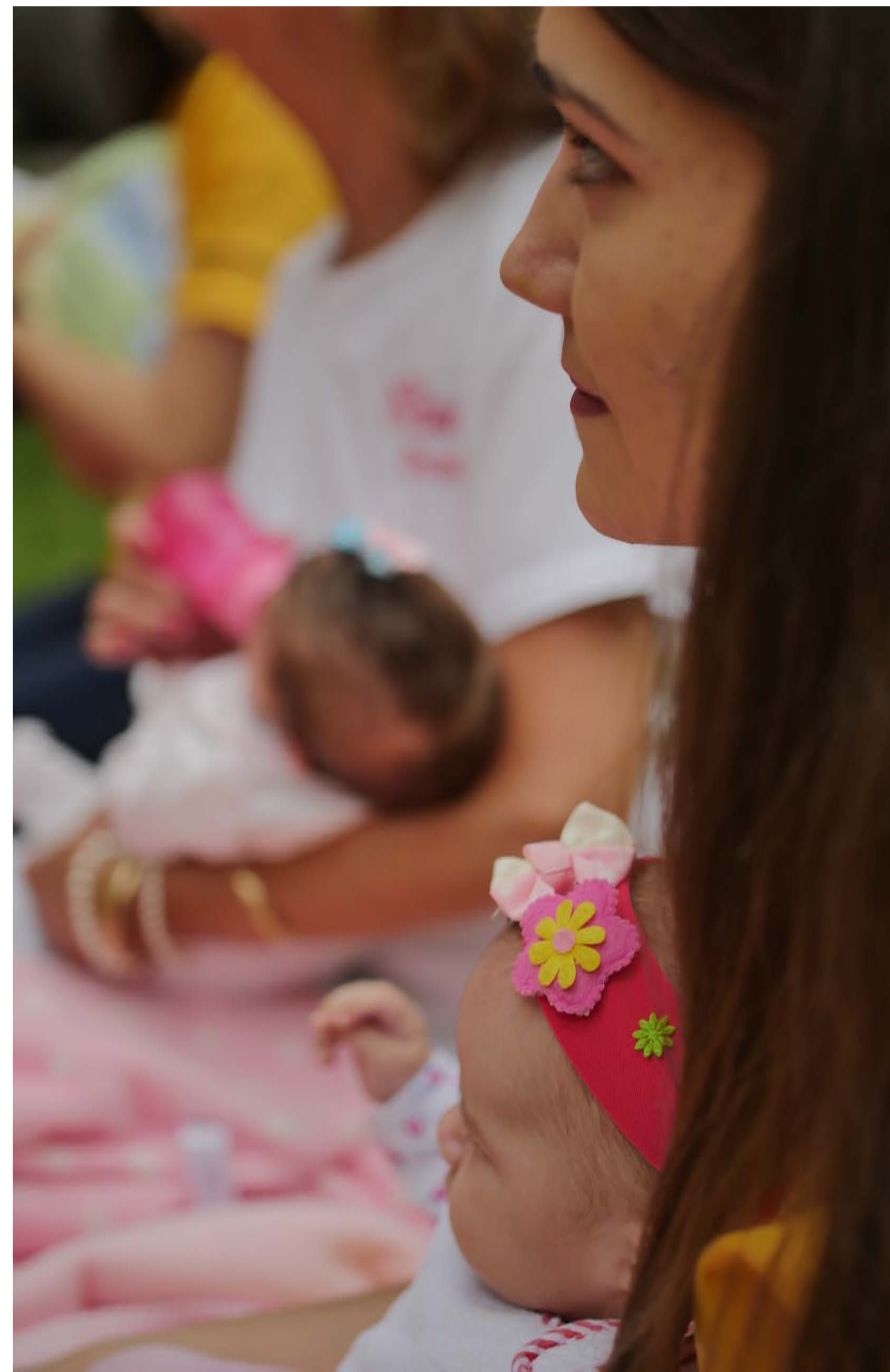
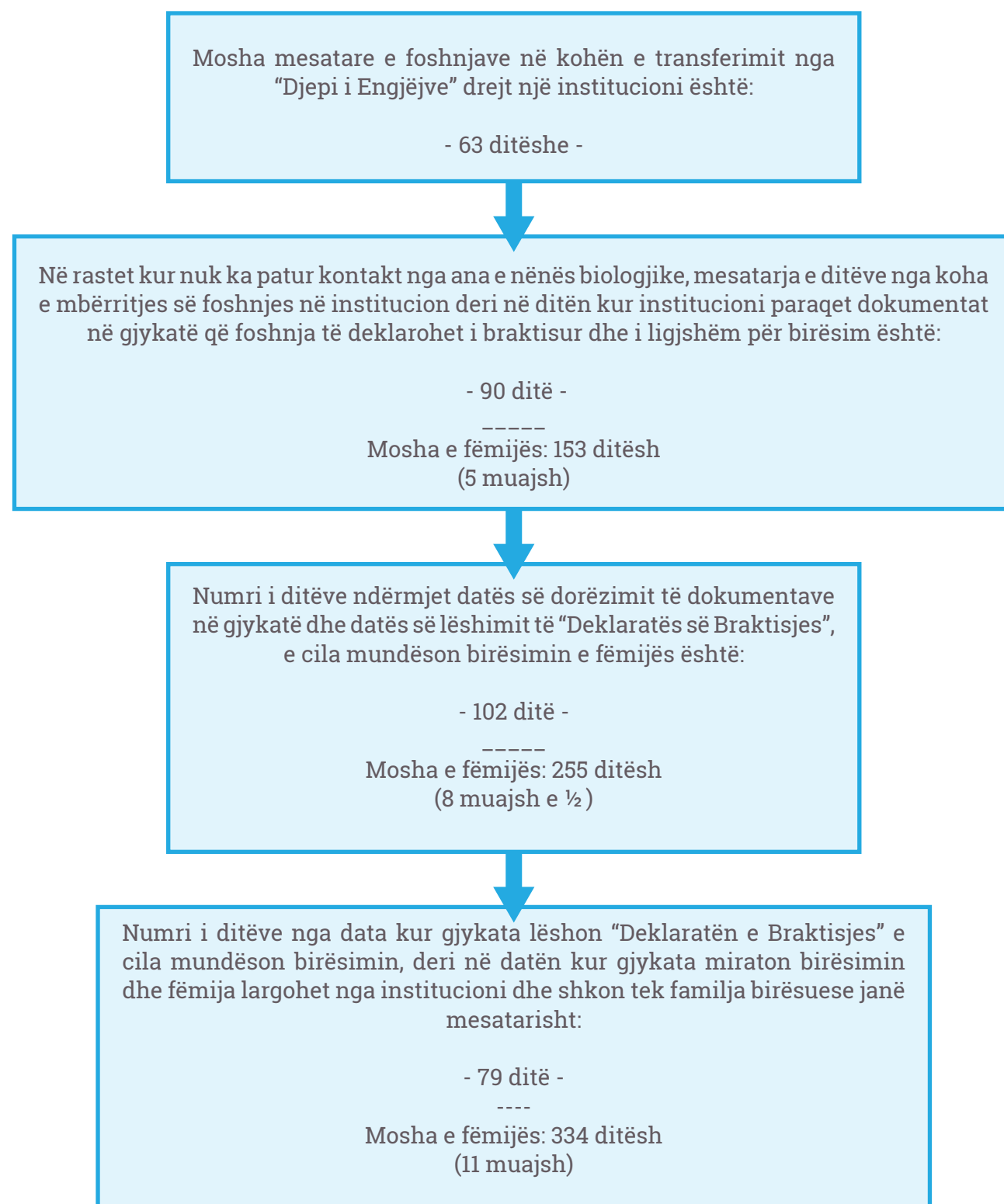

Kombësia e Familjes Birësuese

Shqipëria	Sh.B.A.	Italia	Franca	Kanadaja	Austria	Turqia	Suedia	Spanja	Malta	Greqia	Gjermania	Rep. Çeke	Gjithsej
284	69	48	27	26	2	1	2	4	2	2	1	1	469

Birësime në total: 469
Birësime nga Shqiptarë: 284
Birësime nga vende të ndryshme: 185

Afatet Kohore të Procesit të Kalimit të Foshnjave të OSAAB nëpër Sistemin e Gjykatës së Tiranës: Bazuar në Statistikat nga Institucioni Rezidencial “Hannah and Rozafa” në Tiranë për Vitin 2015

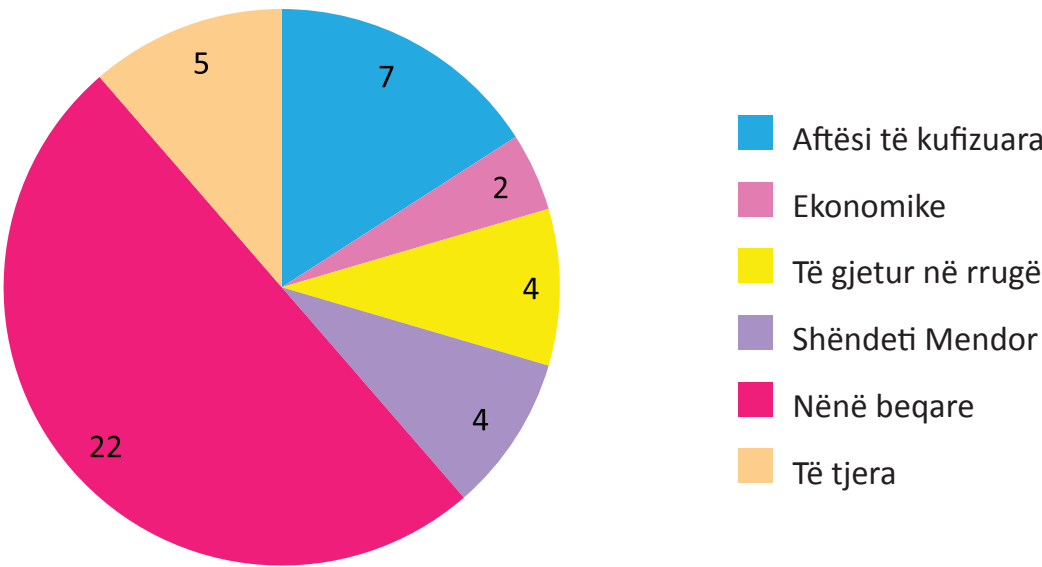
Numri i Vdekjeve Gjatë Qëndrimit të Foshnjave në Institucion Rezidencial.

Durres	Dystrophic	Elbason	Korce	Shkoder	Tirane	Vlora
1	3	1	1	0	4	2

Në total në institucione rezidenciale kanë vdekur 12 fëmijë.

Numri i fëmijëve nga OSAAB që janë “maturuar” dhe mbeten ende në institucione rezidenciale

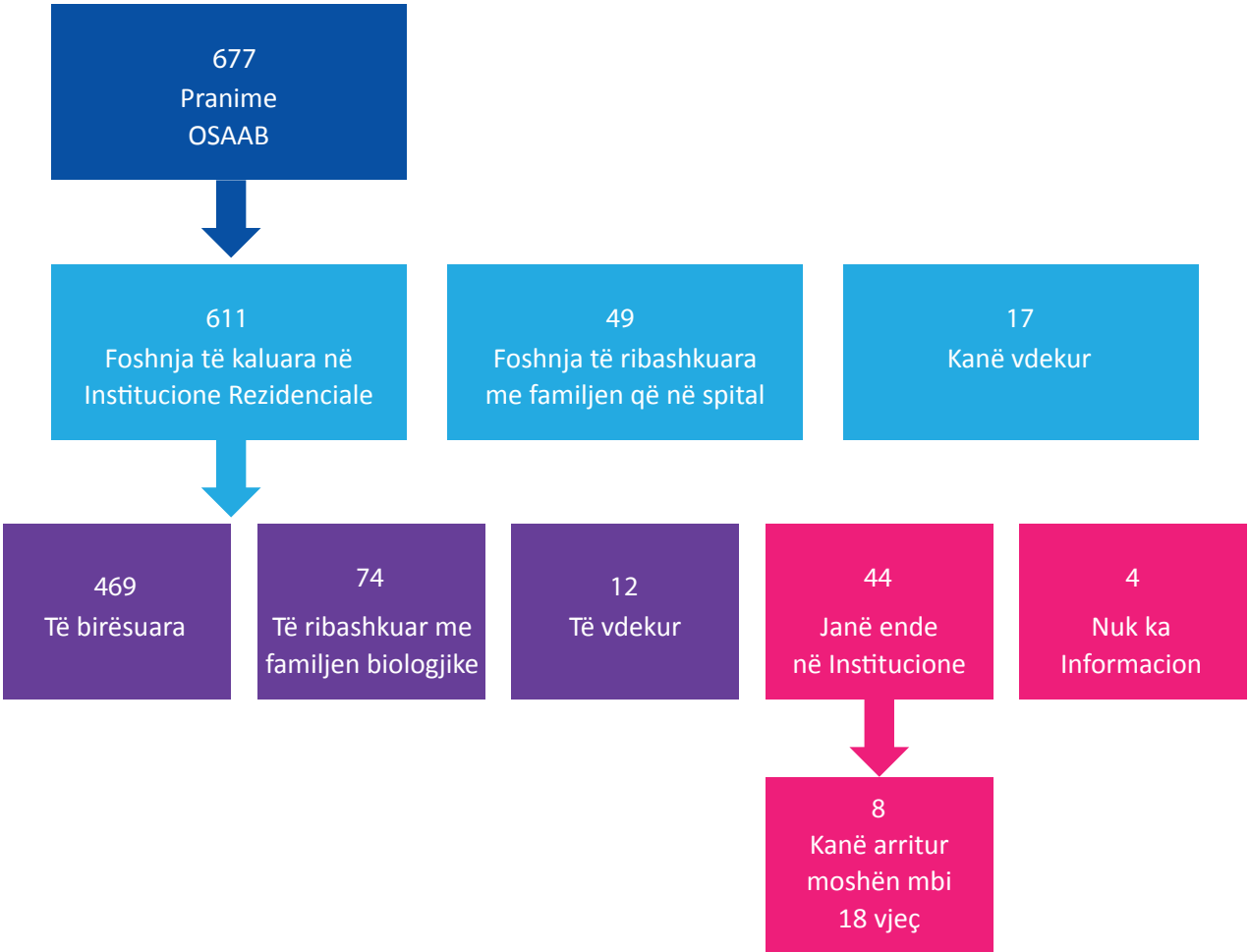
Arsyet e Braktisjes Fillestare/Heqjes dorë

44 janë ende në institucione rezidenciale

Nga këta 44 fëmijë që mbeten ende në institucione rezidenciale, shtatë kanë aftësi të kufizuara. Ndërsa 37 fëmijët e tjerë janë nga mosha gjashtë muajshe deri në 18 vjec (4) fëmijët më të rritur të cilët përgatiten të largohen nga institucionet për shkak të moshës dhe nuk kanë mbështetje familjare.

Ecuria e OSAAB 1995-2015

Kodi Shqiptar i Familjes: Neni 250

Më 14 Qershor 2016, u mbajt një takim i hapur për të prezantuar gjetjet e këtij Studimi. Në këtë takim morën pjesë përfaqësues nga Ministria e Mirëqënies Sociale dhe Rinisë, Shërbimi Social Shtetëror, Ministria e Drejtësisë, Ministria e Shëndetësisë, OJQ të ndryshme, specialistë për arsimin parashkollor, psikologë të fëmijërisë së hershme, një nga fëmijët e OSAAB tani i maturuar, dhe Zyra e Kryetarit të Bashkisë së Tiranës.

Gjetjet e këtij Studimi u diskutuan me fokus kryesisht tek fëmijët të cilëve u duhet të kalojnë gjithë fëmijërinë e tyre në një institucion rezidencial pa mundur të birësohen pasi nënat kontaktojnë herë pas here, edhe nëpërmjet telefonit, një herë në vit për të thënë se kanë “interes” për fëmijën.

Aktualisht ligji parashikon:

“... Konsiderohen në mënyrë të dukshme të painteresuar për fëmijën prindërit që vullnetarisht nuk kanë mbajtur marrëdhënie të përzemërta të nevojshme për rritjen e tij dhe që kanë treguar pakujdesi të rëndë në ushtrimin e përgjegjësisë prindërore...”

Gjithësesi, punonjësit socialë në institucione dhe gjyqtarët, shpesh dhe në mënyrë të përsëritur e keqinterpretojnë këtë ligj dhe besojnë se Neni 250 kërkon që të ndërpritet procesi i dorëzimit të dokumentave për lëshimin e “Deklaratës së Braktisjes” edhe në rastet kur prindi biologjik apo një i afërm bëjnë qoftë edhe një telefonatë tek institucioni për të pyetur për fëmijën. Ky interpretim është i gabuar. Telefonatat nga persona që as nuk mund të identifikohen, nuk janë dhe nuk duhen konsideruar si “interesim” për fëmijën, pasi ato nuk mund të quhen marrëdhënie të përzemërta të nevojshme për rritjen e fëmijës. Ky keqinterpretim i ligjit ka shkaktuar një situatë ku disa fëmijë duhet të kalojnë të gjithë fëmijërinë në një institucion rezidencial ndërkohë që mund të ishin vendosur në familje të dashura që kur ishin foshnja apo fëmijë të vegjël.

Rekomandime

- Të kryhen trajnime për gjyqtarët mbi temën e foshnjërisë dhe mbi nevojën e fëmijëve që të jenë pranë një familjeje të dashur sa më shpejt të jetë e mundur.
- Të rritet ndërgjegjësimi që në spitalin e maternitetit ndodhet një strehë e sigurtë për foshnjat e braktisura në mënyrë që të reduktohet braktisja e foshnjave në rrugë dhe të femrave që kërkojnë të kryejnë aborte në fazat e fundit të shtatzënësisë.
- Të kërkohet një angazhim nga ana e Ministrisë së Mirëqënies Sociale dhe Rinisë (MMR) dhe Ministrisë së Drejtësisë (MD) për vënien në zbatim të një programi kujdestarie birësuese i cili do t'i mundësonte foshnjave të braktisura të vendoseshin menjëherë nga OSAAB-i në maternitetet tek një kujdestari birësuese në mënyrë që foshnja të ketë marrëdhënie dashurie që në fazat e para.
- Të përkrahen familjet shqiptare që janë kualifikuar si të përshtatshme për birësime që të mund të jenë pjesë e programit të kujdestarisë birësuese për fëmijën që kanë synim të birësojnë dhe të jenë prindër kujdestarë për ta deri ditën që gjykata do të miratojë birësimin.
- Të shtohen trajnimet dhe arsimi për punonjësit socialë dhe drejtuesit e institucioneve mbi teknikat e këshillimit për nënat biologjike rreth efekteve negative që ka tek fëmijët institucionalizimi për një kohë të gjatë.
- Trajnimi mbi fëmijërinë e hershme/prindërimin të jetë i detyrueshëm për nënat biologjike që nuk lejojnë birësimin e fëmijëve të tyre por kërkojnë t'i mbajnë ata në institucione për një periudhë të papërcaktuar.
- Të kërkohet që, nënat biologjike të cilat dëshirojnë t'i lënë fëmijët e tyre në një institucion, të kenë një plan për ribashkimin me fëmijën dhe gjykata t'i mbajë përgjegjëse për zbatimin e planit të ribashkimit me fëmijën e tyre.
- Të përkrahet një ligj shqiptar “Birësim pa Miratim” në përputhje me legjislacionin në vende të Bashkimit Evropian.
- OSAAB do të vazhdojë të mbledhë të dhëna vjetore për të gjurmuar ndikimin që ky Studim do të ketë në jetën e foshnjave të braktisura të Shqipërisë.

Për informacione të mëtejshme rreth programit tonë dhe se si mund të bëheni pjesë, ju lutemi na kontaktoni në:

Zyra e Programit në Shqipëri

Programi "Djepi i Enjgjëve"
në Spitalin Universitar Obstetrik
Gjinekologjik "Mbretëresha Geraldinë"
Programi "Djepi i Enjgjëve"
Tirana, Albania
Tel: +1 (355) 69 216 8088

U.S. Mailing Address

P.O. Box 1672
Dubois, Wyoming
USA 82513
Tel: +1 (303) 989 7260

www.osaab.org
osaabangels@gmail.com